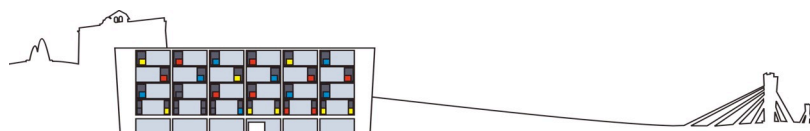




PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

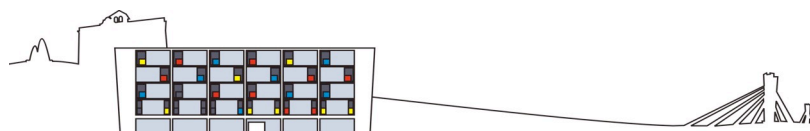
Curs 2016-2017

INS CAN PEIXAUET

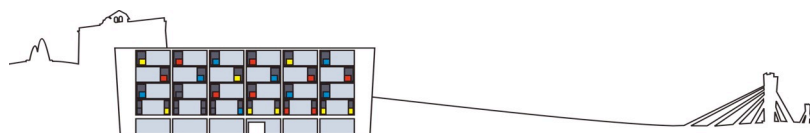


ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ.	4
2	ANÀLISI DEL CONTEXT I DEL CENTRE.	6
2.1	CONTEXT.	6
2.2	CARACTERÍSTIQUES DEL CENTRE.	6
2.3	RECURSOS HUMANS.	7
2.4	RECURSOS MATERIALS.	7
3	NORMATIVA D'APLICACIÓ.	8
4	ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.	10
4.1	CONCEPTE DE DIVERSITAT.	10
4.2	ORIENTACIONS GENERALS	10
4.3	OBJECTIUS DE LES MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	13
5	NECESSITATS EDUCATIVES "ESPECIALS I ESPECÍFIQUES".	14
5.1	CLASSIFICACIÓ DE LES NECESSITATS EDUCATIVES.	14
5.2	NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS (NEE)	14
5.3	NECESSITATS EDUCATIVES ESPECÍFIQUES (NESE).	16
5.4	AVALUACIONS DELS ALUMNES AMB NECESSITATS EDUCATIVES.	17
5.5	CRITERIS PER A L' AVALUACIÓ COMPARTIDA.	19
6	MESURES GENERALS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.	21
6.1	PRINCIPIS PSICOPEDAGÒGICS.	21
6.2	CRITERIS I ORIENTACIONS PER A L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT A L'AULA.	22
6.3	EL TREBALL COMPETENCIAL.	24
7	COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (CAD).	26
7.1	INTEGRANTS.	26
7.2	OBJECTIUS.	26
7.3	FUNCIONS.	27
7.4	PERIODICITAT DE LES REUNIONS.	28
8	ALUMNES DE PROCEDÈNCIA ESTRANGERA – AULA MÓN.	29
8.1	ALUMNAT NOUINGUT.	29
8.2	ALUMNAT QUE NECESSITA SUPORT LINGÜÍSTIC I SOCIAL.	29
8.3	OBJECTIUS PRIORITARIS PROGRAMATS.	30
8.4	METODOLOGIA.	31
8.5	AULA I MATERIAL.	32
8.6	TUTORIA DE L' AULA MÓN.	33
8.7	CRITERIS PER A LA CONFECCIÓ D'HORARIS.	34
8.8	CONTROL DE L' ASSISTÈNCIA.	35
8.9	AGRUPACIÓ DELS ALUMNES:	35
8.10	ADAPTACIONS DEL CURRÍCULUM PER ALS ALUMNES NOUINGUTS.	37
8.11	AVALUACIÓ DELS ALUMNES NOUINGUTS.	38



9	UNITAT DE SUPORT A L'EDUCACIÓ ESPECIAL – USEE.	39
9.1	DESCRIPCIÓ.	39
9.2	CARACTERÍSTIQUES DE LA UNITAT I PERFIL DELS ALUMNES.	39
9.3	FUNCIONS DELS PROFESSIONALS DE LA USEE.	39
9.4	FUNCIONS EDUCADORA I AUXILIAR USEE.	41
9.5	PRINCIPIS METODOLÒGICS.	41
9.6	SORTIDES I TALLERS.	42
9.7	AVALUACIÓ.	43
10	PROFESSORAT D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA.	44
10.1	ATENCIÓ ALUMNES.	44
10.2	SUPORT A LA COMUNITAT EDUCATIVA (EQUIP DOCENT – EQUIP DIRECTIU).	45
10.3	LA COORDINACIÓ DE L'ORIENTADOR/A I L'ASSESSOR/A PSICOPEDAGÒGIC DE L'EAP.	47
11	EL PLA INDIVIDUALITZAT: CRITERIS GENERALS.	48
11.1	DEFINICIÓ.	48
11.2	QUAN S'HA DE FER UN PI?	49
11.3	PERQUÈ CAL FER UN PI?	50
11.4	COM S'INICIA?	50
11.5	EQUIP PI.	51
11.6	QUÈ CONTE EL PI?	52
11.7	QUINA DURADA TÉ? QUAN S'ACABA?	54
11.8	ON ES RECULL I S'ARXIVA?	54
12	EL PLA INDIVIDUALITZAT: PROCEDIMENT PER A L'ELABORACIÓ.	55
12.1	PRESA DE DECISIONS PER INICIAR UN PI	55
12.2	AVALUACIÓ INICIAL DE L'ALUMNE	55
12.3	DECISIONS D'EMPLAÇAMENT DE L'ALUMNE:	57
12.4	ELABORACIÓ I CONCRECIÓ DEL PI	57
12.5	PARTICIPACIÓ DE LA FAMÍLIA	58
13	EL PLA INDIVIDUALITZAT: SEGUIMENT I AVALUACIÓ.	59
13.1	RESPONSABLES DEL SEGUIMENT.	59
13.2	AVALUACIÓ SISTEMÀTICA I CONTÍNUA	60
13.3	AJUSTAR EL PI AL LLARG DEL CURS	61
13.4	AVALUACIÓ, PROMOCIÓ I ACREDITACIÓ DE L'ALUMNE AMB PI	61
14	REVISIÓ I VALORACIÓ DEL PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	64
15	ANNEXOS	65
15.1	ANNEX 1: PRINCIPIS METODOLÒGICS AFAVORIDORS DE L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT A L'AULA.	65
15.2	ANNEX 3: AUTORITZACIÓ D'INTERVENCIÓ DEL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ.	70
15.3	ANNEX 3: DEMANDA D'INTERVENCIÓ DEL DEPARTAMENT D'ORIENTACIÓ.	71
15.4	ANNEX 2: CIRCUIT DE DERIVACIÓ D'UNA ALUMNE/A AL DEP. D'ORIENTACIÓ I/O SERVEIS EXTERNS.	72



1. INTRODUCCIÓ.

La transformació contínua de la societat planteja nous reptes que han de ser abordats amb flexibilitat. L'escola, com a institució social, no pot estar al marge d'aquests canvis i ha d'adaptar-se per poder donar resposta als nous temps.

El model actual d'ensenyament/aprenentatge parteix del fet evident, que l'escola fa accessible al seus alumnes aspectes de la cultura que són fonamentals pel seu desenvolupament personal, i no tan sols en l'àmbit cognitiu. L'educació, entesa globalment, és el motor pel desenvolupament; això suposa incloure també el creixement harmònic i equilibrat en altres tipus de capacitats com són: les d'equilibri personal, inserció social, de relació interpersonal i les de caràcter motriu.

A l'institut Can Peixauet considerem que un centre educatiu ha de ser un "centre acollidor" en tant que garanteix la inclusió escolar i social de tot l'alumnat amb independència de la llengua, cultura, condició social i origen.

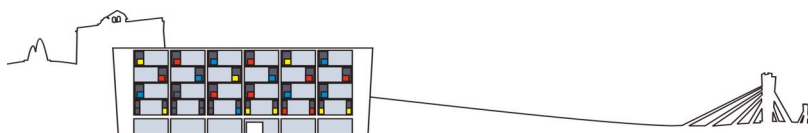
En aquest sentit, intentem organitzar l'atenció educativa al nostres alumnes al voltant dels següents eixos:

- **Promoció de l'equitat educativa** per assolir la igualtat en les possibilitats i el ple desenvolupament de les potencialitats dels nostres alumnes, del professorat i de les famílies.

L' Institut treballarà perquè tots els alumnes desenvolupin al màxim les seves possibilitats d'aprenentatge i alhora promoure aquelles pràctiques educatives compensadores de possibles desigualtats, tot fomentant la corresponsabilització de tota la comunitat educativa en un projecte integrador.

- **Foment de l'educació intercultural**, basada en la igualtat, la solidaritat i el respecte a la diversitat de cultures, **en un marc de diàleg i convivència.**

El centre tracta la diversitat amb un criteri d'inclusió, i educa en la solidaritat vers l'alumnat amb ritmes més lents, amb dificultats d'aprenentatge o amb característiques diferents de la majoria. Per això, les nostres actuacions acadèmiques aniran encaminades, d'una banda, a proporcionar un ensenyament bàsic comú des d'un model comprensiu i, d'una altra, a atendre les necessitats particulars del nostre alumnat. És a dir, atendre a la diversitat i l'excel·lència.



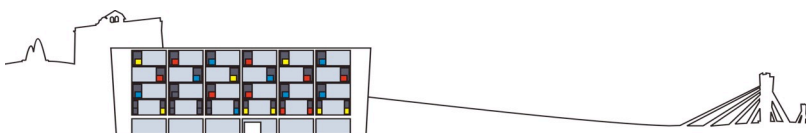
Considerem **l'educació inclusiva** com el procés pel qual s'ofereix a tots els alumnes, sense distinció, l'oportunitat per continuar sent membre de la classe ordinària i per aprendre dels seus companys i juntament amb ells, dins de l'aula ordinària.

Sota aquest principi, des de la Comissió d'atenció a la diversitat – CAD del centre treballem per que el nostre Institut pugui avançar en el model d'escola per a tothom, en la mesura en que hi hagi implicació i compromís de tots els agents del centre (alumnes, equip docent, equip no docent i famílies) en l'assoliment dels quatre principis bàsics del model d'escola inclusiva que garanteix la presència, la participació i la consecució de l'èxit de tots els alumnes.

Aquests quatre principis bàsics del model d'escola inclusiva són:

- **Principi d'inclusió:** Tots els alumnes poden aprendre junts, per tant tots els alumnes van a l'escola del barri i a la classe que els correspon per edat.
- **Principi de normalització:** Tots els alumnes reben un programa educatiu adequat. Cal tractar a tots els alumnes de la mateixa manera, evitant les actituds compassives o sobreprotectores.
- **Principi de personalització:** Tothom és igual, però cadascú d'acord amb les seves característiques personals. Tots els alumnes reben un currículum apropiat a les seves necessitats.
- **Principi d'igualtat d'oportunitats:** Cal donar a aquells que més necessiten els recursos que els facin falta per poder assolir els seus objectius d'aprenentatge. Tots els alumnes participen a les activitats complementàries i extra-curriculars. Tots els alumnes es beneficien de la cooperació i col·laboració entre l'escola, la casa i la comunitat.

Sota aquests principis s'elabora el següent pla d'atenció a la diversitat que té en compte els criteris generals establerts pel Departament d'Ensenyament, i que intentem sigui coherent amb el desplegament i concreció del currículum, així com amb la resta d'elements que formen part del nostre projecte educatiu, especialment pel que fa referència al pla d'acció tutorial i orientació dels alumnes.



2 ANÀLISI DEL CONTEXT I DEL CENTRE.

2.1 Context.

L' Institut Can Peixauet està ubicat al barri Sud de Santa Coloma de Gramenet (anteriorment, Gramenet de Besòs). Aquest és un municipi de la comarca del Barcelonès, dins l'àrea metropolitana de Barcelona que té una població d'uns 120.000 hab.

A l' Institut Can Peixauet s'imparteix ESO i Batxillerat. En conjunt acull aproximadament 600 alumnes i el claustre està format per uns 52 professors.

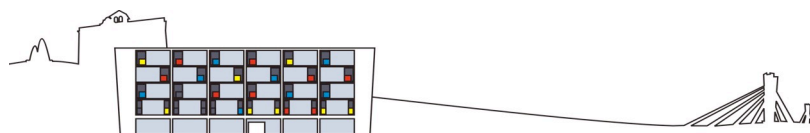
Podem trobar-hi alumnes de diferent origen social, cultural i econòmic. Així doncs no tenim una única tipologia d'alumnes si no una gran diversitat en diverses proporcions. Aproximadament un 10% dels alumnes són nouvinguts. Majoritàriament marroquins i llatinoamericans i en una proporció menor alumnes d'ètnia gitana. La mobilitat dels estudiants és d'un 13'75%, lleugerament superior a la mitjana, mentre que el percentatge d'alumnes amb Necessitats Educatives està per sobre de la mitjana dels Instituts de la mateixa complexitat.

Per altra banda i com a conseqüència de la crisi econòmica en els darrers anys hem observat un augment de les necessitats socials, econòmiques i culturals de moltes famílies.

2.2 Característiques del centre.

L' Institut Can Peixauet és un centre creat fruit de la fusió dels dos centres d'Ensenyament de Secundària, l' Institut Salzedera que va començar a funcionar l'any 1986 ubicat a l'antiga fàbrica "CIBA" i l'Institut Can Peixauet que inicia les seves activitats el 1995 utilitzant com a seu el centre de primària "Miguel Hernández".

El juny del 2000 cessen les activitats de l'IES Salzedera i l'IES Can Peixauet i es crea un nou centre resultat de la fusió de tots dos i amb el nom del segon que estrena la seva nova i definitiva seu el curs 2001-2002. Un edifici singular construït a un solar de 7000 m² cedits per l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.



2.3 Recursos humans.

Per atendre la diversitat, l' institut disposa d'una sèrie de recursos humans i tècnics. Pel que fa a les persones el centre, com tots els centres públics de Catalunya, disposa d'unes hores de professors extres que permeten fer desdoblaments, ampliar optatives, ... etc i una professora (ll. Catalana) nomenada específicament per atendre la diversitat (Aula Món).

A part d'això el centre disposa dos Orientadors educatius.

Disposem del suport d'una vetlladora que ens ajuda amb alguns alumnes amb problemes greus de mobilitat o de conducta. En aquests moments aquesta vetlladora assisteix 18 hores setmanals al centre repartides de dilluns a divendres. Aquesta dedicació horària pot variar cada curs en funció de les necessitats de l'alumnat del centre i la disponibilitat del Departament d'Ensenyament.

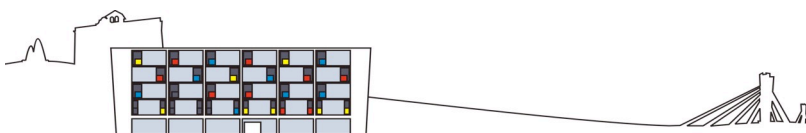
El centre també pot comptar amb el suport i la col·laboració del psicopedagog i la treballadora social de l'EAP.

2.4 Recursos materials.

Tant pel que fa a la USEE com a l'aula d'acollida (Aula Món) en el moment de la seva obertura se les va equipar amb quatre ordinadors , una impressora i un escàner en cada cas . També en ambdós casos el Departament d'Ensenyament ha proveït d'altres materials específics i una petita dotació econòmica.

A més el centre disposa d'una aula taller de tecnologia, dos laboratoris de ciències experimentals. Totes les aules estan dotades de canons projectors mòbils i pantalles de projecció, i pissarres digitals. Es disposa d'una sala conjunta per informàtica i biblioteca amb ordinadors.

Evidentment tota la resta d'instal·lacions de l'Institut estan a la disposició de qualsevol activitat que es faci al centre, en aquest sentit, l'atenció a la diversitat també.



3 NORMATIVA D'APLICACIÓ.

Concreció i desenvolupament del currículum competencial i l'orientació educativa a l'ESO).

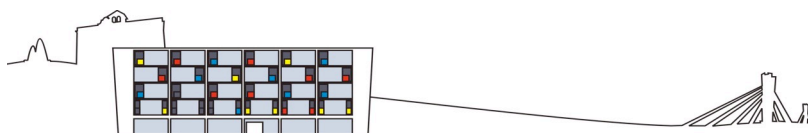
- [Llei orgànica 2/2006](#), de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 106, de 4.5.2006).
- [Llei 12/2009](#), del 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009). En el seu article 57 estableix que els centres que imparteixen l'educació bàsica han d'adoptar les mesures pertinents per atendre la diversitat de l'alumnat.
- [Decret 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius (DOGC núm.5685, de 5.8.2010).

Currículum d'ESO

- [Decret 187/2015](#), de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 6945, de 28.8.2015). En el capítol 3, estableix les indicacions per a l'orientació educativa i la gestió pedagògica en els centres d'educació secundària obligatòria. En aquest capítol es concreten, entre d'altres, les diferents mesures d'atenció als alumnes a l'ESO.
- [Resolució ENS/1432/2013](#), de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial (DOGC núm. 6409, de 3.7.2013).
- [Resolució ENS/1252/2014](#), de 30 de maig, per la qual es modifica la Resolució ENS/1432/2013, de 27 de juny, relativa a les matèries d'educació secundària obligatòria i batxillerat dels centres educatius que es poden cursar en la modalitat d'educació no presencial (DOGC núm. 6639, de 6.6.2014).

Orientació, acció tutorial i atenció a la diversitat

- [Llei 1/1998](#), de 7 de gener, de política lingüística (DOGC núm. 2553, de 9.1.1998).
- [Decret 299/97](#), de 25 de novembre, sobre l'atenció educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials (DOGC núm. 2528, de 28.11.1997).



- [Decret 279/2006](#), de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya (DOGC núm. 4670, de 6.7.2006).
- [Resolució ENS/1544/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013).
- [Resolució ENS/1543/2013](#), de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats (DOGC núm. 6419, de 17.7.2013).

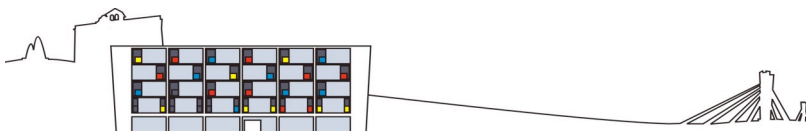
Avaluació d'alumnes

- [Ordre EDU/295/2008](#), de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria (DOGC núm. 5155, de 18.6.2008). Modificada per l'[Ordre ENS/56/2012](#), de 8 de març (DOGC núm. 6088, de 15.3.2012).
- [Resolució EDU/3445/2009](#), de 2 de desembre, per la qual es regula la convocatòria anual de les proves per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria per a l'alumnat que no l'hagi obtingut en finalitzar l'etapa esmentada (DOGC núm. 5523, de 10.12.2009).

Equivalència d'estudis

- [Ordre EDU/1603/2009](#), de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxiller regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 146, de 17.6.2009).
- [Ordre EDU/520/2011](#), de 7 de març, per la qual es modifica l'ordre EDU/1603/2009, de 10 de juny, per la qual s'estableixen equivalències amb els títols de graduat en educació secundària obligatòria i de batxiller regulats en la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE núm. 62, de 14.3.2011).

Així, doncs, d'acord amb la normativa vigent i tenint en compte les bones pràctiques i els procediments emprats en els centres de secundària per a l'atenció a la diversitat i la diversificació curricular dels alumnes, i amb el propòsit de millorar el seu èxit escolar, s'estableixen els criteris i orientacions recollits en el present document.



4 ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

Entenem la diversitat en un sentit ample, és a dir, les diferents possibilitats de l'alumnat de desenvolupar les seves capacitats en relació al currículum. Així doncs, l'atenció a la diversitat comença a l'aula i ha d'estar present en totes les nostres actuacions. És ben cert però, que en determinades situacions amb aquesta atenció no n'hi haurà prou, serà, doncs, el moment de prendre mesures específiques destinades a pal·liar les necessitats de determinat alumnat.

4.1 Concepte de diversitat.

El concepte de diversitat cal situar-lo dintre del marc d'una educació comprensiva que implica l'accés de tots els alumnes al currículum. Per tal d'assolir aquest objectiu, caldrà acceptar les diferències de l'alumnat, és a dir, tenir en compte la seva "diversitat".

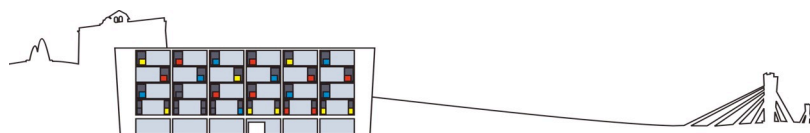
Entenem llavors, que tots els alumnes són diversos, donades les seves diferències pel que fa a components de personalitat, cognitius, físics, de ritme d'aprenentatge, d'actituds i d'interessos; i també d'aspectes socioeconòmics, culturals, familiars...

Aquests components personals no es poden entendre com quelcom aïllat, sinó en interacció amb el medi que envolta a cada individu. Aquestes relacions determinen els components i els resultats de cada infant. A més a més, la forma com l'infant és vist a l'escola pel professorat, companys i, fins i tot, per la família és un altre factor que influeix en la forma de resoldre les dificultats que el nen o la nena presentin.

4.2 Orientacions generals

L'atenció a la diversitat dels alumnes és una tasca complexa que esdevé un dels reptes per als professors a l'hora de planificar i desenvolupar la seva activitat docent. Requereix tenir una visió àmplia de l'alumne, que el considerin des de tots els seus vessants i que dipositin plena confiança en el desenvolupament de les seves capacitats. Implica, per tant, respectar les diferències i l'especificitat dels alumnes, els processos i moments maduratius, així com els diferents ritmes i estils d'aprenentatge.

L'atenció a les necessitats educatives de tot l'alumnat ha de plantejar-se des de la perspectiva global del centre i la participació prioritària de l'alumnat en entorns ordinaris, i ha de formar part de la nostra planificació.



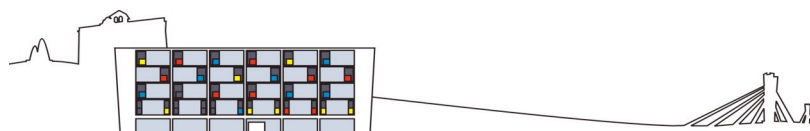
La Llei Orgànica 2/2006 d'Educació abandona el model de "integració" escolar a favor d'un model de "inclusió", en el qual ja **no es tracta que l'alumne s'ajusti al sistema educatiu en el qual se li pretén integrar, sinó d'ajustar el propi sistema educatiu a la diversitat del seu alumnat.**

En el marc dels principis generals de l'educació inclusiva, l'atenció als alumnes ha de tenir lloc, sempre que per les seves característiques sigui possible i adequat, en entorns escolars ordinaris, proporcionant-los el suport necessari per possibilitar-los la participació en les activitats generals i els aprenentatges escolars i l'assoliment de les competències bàsiques.

Entenem per atenció a la diversitat :

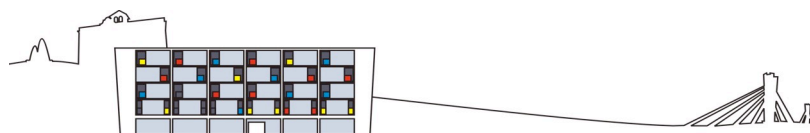
- Assumir que les diferències de l'alumnat constitueixen un principi general de l'acció educativa que ha d'entendre la diversitat d'una manera enriquidora per tal que fomenti la tolerància, el respecte i la convivència dintre del marc escolar i aplicable en qualsevol context social i familiar.
- Conèixer que les diferències individuals tenen el seu origen en la interrelació del nen amb el seu medi social i cultural, ens ajudarà a tenir idees menys estàtiques i deterministes sobre les possibilitats d'aprenentatge dels nostres alumnes i sobre l'efecte compensador que té l'escolarització per a molts nens.
- Establir unes estratègies generals per tal de que el procés d'ensenyament-aprenentatge s'ajusti a les diferents necessitats educatives de l'alumnat dintre d'un entorn el més ordinari possible.
- Tenir una actitud integradora que ha de travessar i impregnar tots els plantejaments del centre per donar una resposta educativa adient als seus alumnes des de les opcions generals (Documents Generals del Centre), fins a l'actuació i coordinació entre els diferents professionals que intervenen en un grup classe (nivell, cicle, EAP, Serveis i Programes externs).

En el cas dels alumnes amb necessitats educatives específiques cal tenir en compte que sovint tenen més dificultats per assimilar i generalitzar els aprenentatges. Cal que l'atenció adreçada a aquests alumnes s'organitzi a partir d'un treball funcional, interdisciplinari i motivador que faciliti el desenvolupament d'actituds i habilitats que els permetin participar i aprofitar les activitats, i que els preparin per ser autònoms en els diferents contextos de la vida quotidiana.



El quadre que es presenta a continuació il·lustra les diferents mesures d'atenció a la diversitat que es concreten a l'ESO.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT A L'ESO		
Mesures generals	Mesures específiques	Mesures extraordinàries
<ul style="list-style-type: none"> - Programacions del grup classe incloent-hi les mesures de reforç/ampliació convenients i ajustant-les a les necessitats dels alumnes. - Diversificació dels procediments i de les activitats d'ensenyament i aprenentatge i de les activitats d'avaluació: <ul style="list-style-type: none"> - Mesures organitzatives - Mesures estratègiques i metodològiques - Orientació i seguiment dels alumnes. 	<ul style="list-style-type: none"> - PIM, Programa Intensiu de Millora: per als alumnes de 1r d'ESO que no han assolit les competències bàsiques de primària. - PDC, Programes de Diversificació Curricular: <ul style="list-style-type: none"> - Aules obertes - Projectes singulars - Atenció als alumnes nous (aules d'acollida). - Atenció als alumnes de procedència estrangera (aules d'acollida i suport lingüístic i social). - Alumnes amb altes capacitats i interès per l'aprenentatge. - Alumnes en circumstàncies singulars i/o de vulnerabilitat. - Alumnes amb matèries pendents. 	<ul style="list-style-type: none"> - UEC, Unitats d'Escolarització Compartida. - USEE, Unitats de Suport a l'Educació Especial.
<p>Eines de planificació i seguiment dels alumnes PI, Pla Individualitzat</p>		

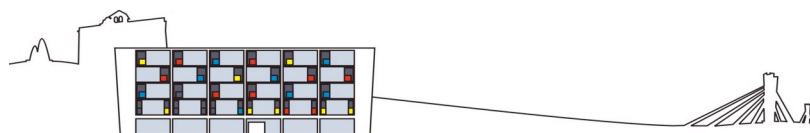


4.3 Objectius de les mesures d'atenció a la diversitat

El DECRET 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, al capítol 13 estableix que les mesures d'atenció a la diversitat tenen com objectiu atendre les necessitats educatives de cada alumne per poder assolir les competències bàsiques, els objectius educatius i els continguts de l'etapa.

Aquest document vol contenir les diverses mesures d'atenció a la diversitat del centre, sempre amb la finalitat d'ajudar el nostre alumnat a l'assoliment de les competències bàsiques; no oblidant que els diversos perfils dels joves faran necessàries mesures diferents segons les necessitats. També s'hi inclouen les mesures de seguiment i reajustament necessàries en tot procés.

En els darrers anys a l'institut s'han anat assajant diferents formes d'atenció a la diversitat. Aquestes formes han estat el resultat o la combinació de l'estudi de la problemàtica del moment i de la disponibilitat de professorat, espais ...etc.



5 NECESSITATS EDUCATIVES " ESPECIALS I ESPECÍFIQUES".

Un alumne té necessitats educatives especials o específiques quan presenta dificultats majors que la resta dels seus companys per accedir als aprenentatges que es determinen en el currículum que li correspon per la seva edat i necessita, per compensar aquestes dificultats, adaptacions d'accés i / o adaptacions curriculars significatives a diverses àrees d'aquest currículum.

El sistema inclusiu promou l'atenció educativa a tots els alumnes; amb aquest objectiu l' [article 81](#) de la Llei d'educació estableix que els projectes educatius dels centres han de considerar els elements curriculars, metodològics i organitzatius per a la participació de tots els alumnes en els entorns escolars ordinaris, independentment de les seves condicions i capacitats.

5.1 Classificació de les Necessitats Educatives.

S'entén per alumnes amb necessitats educatives específiques:

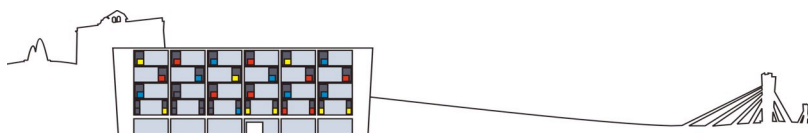
- a) **Els alumnes que tenen necessitats educatives especials**, que són els afectats per discapacitats físiques, psíquiques o sensorials, els que manifesten trastorns greus de personalitat o de conducta o els que pateixen malalties degeneratives greus.
- b) **Els alumnes amb necessitats educatives específiques** derivades de la incorporació tardana al sistema educatiu o derivades de situacions socioeconòmiques especialment desfavorides

A continuació s'inclou una breu definició d'aquestes categories.

5.2 Necessitats educatives especials (NEE)

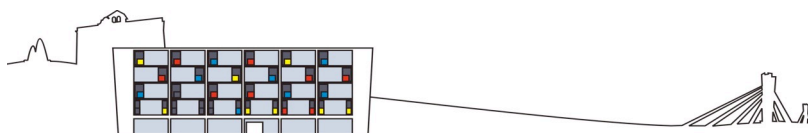
Aquest alumnes tenen Dictamen, que és un document elaborat per l'Equip d'Assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) que recull les necessitats de suport educatiu dels alumnes derivat d'unes necessitats educatives especials que s'han posat de manifest durant el procés d'avaluació psicopedagògica. També recull les mesures i suports que preveu necessitarà l'alumne/a per a la seva escolarització.

Aquestes necessitats són conseqüència del decalatge que es produeix entre les capacitats de l'alumne/a i les exigències del seu context.



I poden ser derivades de:

- **Discapacitat intel·lectual:** limitació significativa en el funcionament intel·lectual i en la conducta adaptativa quant al domini conceptual, social i pràctic, i que té implicacions importants en l'aprenentatge escolar de l'alumne.
- **Discapacitat motriu:** alteració de l'aparell motor causada per una disfunció en el sistema central, muscular o ossi-articular que en graus variables limita algunes activitats de la vida diària i que té implicacions importants en l'aprenentatge escolar.
- **Discapacitat visual:** alteració de la visió que, encara que se'n facin correccions òptiques, afecta adversament el funcionament escolar.
- **Discapacitat auditiva:** pèrdua auditiva de diferent grau que, encara que se'n facin correccions auditives, afecta el processament de la informació lingüística i el desenvolupament de la comunicació, el llenguatge i la parla.
- **Trastorn de l'espectre autista:** dèficits persistents en la comunicació i la interacció social en diferents contextos, acompanyats de patrons de comportament, interessos o activitats restringides i repetitives, i que té implicacions importants per a l'aprenentatge escolar.
- **Trastorn mental:** alteracions emocionals, cognitives o del comportament que afecten els processos psicològics bàsics, que dificulten l'adaptació de la persona a l'entorn cultural i social i que creen alguna forma de malestar subjectiu.
- **Trastorn greu de conducta:** alteració del comportament no imputable a trastorn mental, que limita substancialment les habilitats d'aprenentatge, les habilitats per estructurar o mantenir relacions interpersonals satisfactòries i que comporta alguna forma de malestar subjectiu.
- **Malalties degeneratives greus:** malalties en les quals la funció o l'estructura dels teixits biològics afectats o els òrgans anatòmics es deterioren progressivament al llarg del temps i que en graus variables limiten algunes activitats de la vida diària.
- **Malalties minoritàries:** conjunt ampli i heterogeni de malalties de baixa prevalença, cròniques i altament discapacitats que comporten una pèrdua molt important de l'autonomia i que tenen implicacions importants en l'aprenentatge.



5.3 Necessitats educatives Específiques (NESE).

- Es consideren alumnes en **situacions de desavantatge educatiu** els següents:

a) **Incorporació tardana:** incorporació inicial de l'alumne al sistema educatiu, en un moment posterior a l'inici de l'educació primària, en els darrers vint-i-quatre mesos o excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals allunyats.

b) **Situacions socioeconòmiques especialment desfavoridores:** situacions familiars, socials, culturals i econòmiques de desavantatge social que requereixen recursos addicionals per garantir el benestar de l'alumne i el seu desenvolupament òptim en el sistema educatiu. Aquestes situacions interfereixen en l'adquisició delsb aprenentatges.

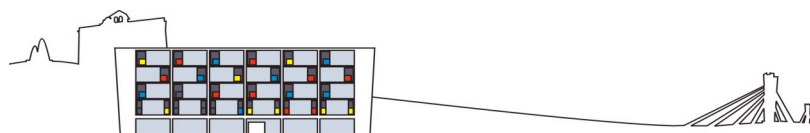
- **Trastorns d'aprenentatge o de comunicació:**

Són aquells que afecten l'adquisició i l'ús funcional del llenguatge, la lectura, i les habilitats matemàtiques i aquells que afecten el desenvolupament de l'autoregulació emocional i del comportament, tots aquests iniciats en la infància i amb implicacions significatives per a l'aprenentatge escolar.

- **Altes capacitats:**

Es mostren respostes notablement elevades, o el potencial per aconseguir-les, comparades amb altres alumnes de la mateixa edat, experiència o entorn. Aquests alumnes tenen alts nivells de capacitat en les àrees cognitives, creatives o artístiques, mostren una capacitat excepcional de lideratge o destaquen en matèries acadèmiques específiques.

Dins d'aquesta categoria distingim tres perfils: la superdotació intel·lectual, els talents simples i complexos, i la precocitat.



5.4 Avaluacions dels alumnes amb Necessitats Educatives.

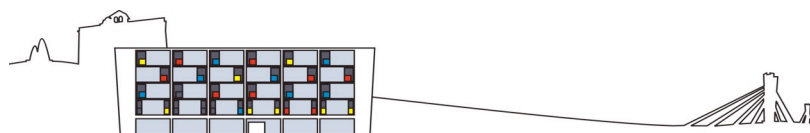
Per a millorar la resposta educativa que es dona als alumnes amb necessitats educatives especials, un dels canvis importants és modificar els criteris d'avaluació.

L'avaluació hauria de servir per saber si els objectius, continguts, materials, activitats, reforços, organització de la classe, interacció amb els companys, etc... estan afavorint el seu procés d'ensenyament i aprenentatge.

Es important disposar d'una avaluació prèvia que permeti realitzar els ajustaments curriculars necessaris. Aquesta avaluació hauria d'informar del que l'alumne és capaç de fer en relació als objectius i continguts curriculars que es pensen treballar. Un cop dissenyada la programació, amb una adaptació més o menys significativa, els materials curriculars seleccionats, els ajuts específics, etc., caldrà també decidir els criteris d'avaluació.

A continuació assenyalarem alguns principis per tal de discutir-los i tenir-los presents quan sigui necessari:

- I. Tot el conjunt de professors/es que intervenen en el procés d'ensenyament/aprenentatge, inclòs el professor/a que realitza tasques de suport, han d'avaluar l'alumne/a amb els mateixos criteris.
- II. L'avaluació es farà d'acord amb allò establert prèviament en el pla; es a dir, als objectius i continguts que se li estan ensenyant, materials curriculars, ajuts personals... i no a la programació del grup classe.
- III. Quan es facin proves escrites (control, examen), és a dir; quan la resta de companys realitzen exàmens a la classe, no se li pot donar el mateix, ja que és evidenciar el que no sap fer i posar-lo en una situació de fracàs. Caldrà també adaptar l'examen.
- IV. Cal pensar en diverses formes d'avaluar: *oralment quan es detecten problemes d'escriptura greus, reduir el nombre de respostes quan el ritme d'execució és molt lent, en ajudar-se de materials, en ampliar el temps de realització, en fer servir algunes tècniques tipus test com alternativa, etc.*
- V. L'avaluació ha de fer referència també als treballs diaris, als treballs complementaris, a la participació, esforç, interès, deures, aprofitament de les sortides (si s'escau) i d'altres activitats pedagògiques.



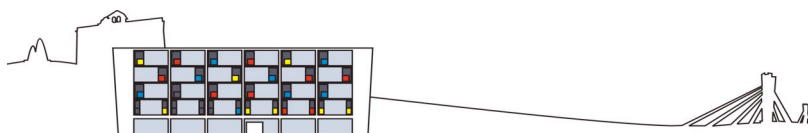
- VI. Cal separar el concepte d'avaluar com a progrés, del concepte d'avaluar per acreditar.
- VII. En relació a la informació escrita que ha d'arribar a l'alumne/a i a les famílies és important **que quedi clar que l'avaluació fa referència als seus avenços personals independentment del curs on es troba**. És també molt important que, sempre que sigui possible, el resultat de l'avaluació es redacti en termes positius.

En relació als alumnes amb necessitats educatives que requereixen una **adaptació força significativa** de la programació establerta per al seu grup classe i que, pot ser, reben ajuts específics fora del grup durant moltes hores, a banda dels criteris mencionats anteriorment, cal para especial atenció als següents:

1. Si el seu progrés, encara que lent i diferent dels companys de classe, té una evolució positiva el resultat de l'avaluació també ha de ser positiva.
2. Al llarg de les entrevistes individuals amb els alumnes i les seves **famílies hem d'explicar l'adaptació que s'està portant a terme** i les mesures educatives complementaries que tenen (suport del professorat, suport del mestre/a de pedagogia terapèutica, del psicopedagog/a, etc.).
3. Malgrat informar oralment durant les entrevistes, la informació també **ha de quedar escrita** en el mateix informe d'avaluació trimestral. Es pot pensar en imprimir un text de similars característiques:

" L'alumne/a... està cursant el nivell de... no obstant, els seus coneixements actuals no li permeten seguir la programació que li pertocaria, motiu pel qual s'està realitzant una programació adaptada al seu nivell real d'aprenentatges. L'informe d'avaluació adjunt reflecteix els avenços que ha realitzat aquest trimestre en relació al programa especial que ha seguit.

Els resultats obtinguts no són, per tant, comparables amb les avaluacions dels altres alumnes de la seva classe".



5.5 Criteris per a l'avaluació compartida.

En relació als alumnes que reben suport, ens podem trobar les següents situacions:

1) **Avaluació inicial.**

Donat que és una avaluació d'inici de curs i no tenim suficient informació per avaluar

els alumnes amb criteris generals i ordinaris, proposem que, en aquests casos, s'avaluin procediments, normes i actituds. Aquesta situació es dona per aquells alumnes que reben una atenció específica fora de l'aula. En aquest cas, l'avaluació la realitzaran les professionals que efectuen el suport.

2) **Alumnes que realitzen tot el treball d'una àrea fora de la classe.**

En aquest cas, l'àrea serà avaluada exclusivament pels professionals que realitzen aquesta tasca (USEE, Aula Món, Psicopedagog).

3) **Alumnes que realitzen part del treball d'una àrea compartit**, es a dir a temps parcial fora de la classe i amb el grup classe.

Quan l'àrea és adaptada pel professor corresponent, aquest avaluarà el treball que se li prepara especialment. Si l'alumne porta un dossier individual, el professor de l'àrea ha d'avaluar el treball del dossier.

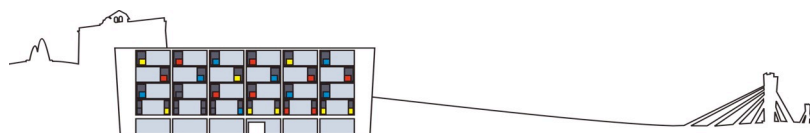
4) **Avaluació del treball a la USEE i a l'Aula Món.**

Quan el treball que es realitzi en aquests recursos sigui una tasca molt específica, l'avaluació la realitzaran exclusivament els professionals de suport. Si es dona la situació de compartir una àrea els criteris seran els mateixos que en el cas anterior d'avaluació compartida.

Aspectes de caire general.

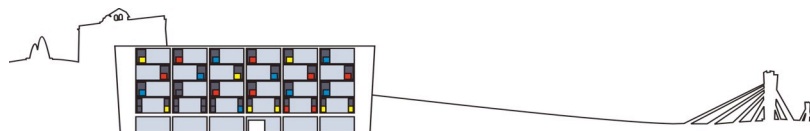
Com ja hem anat comentant en anteriors ocasions, els alumnes han de ser avaluats segons el treball adaptat.

Pel que fa a les adaptacions metodològiques sense canvis en els objectius ni, per tant, en els criteris d'avaluació, l'alumne s'avalua amb els mateixos criteris que la resta de companys. Sí que pot variar la manera d'avaluar i el tipus i modalitat



d'avaluació: es poden per exemple prioritzar proves orals, proporcionar un espai més tranquil, donar més temps o facilitar determinats ajuts... En aquests casos la informació a l'alumne i als pares sobre els resultats de la seva avaluació s'ha de centrar en el progrés aconseguit en l'assoliment dels objectius ordinaris del curs o àrea, no en l'ús de les adaptacions realitzades.

Pel que fa al treball de seguiment, és important utilitzar les reunions dels equips docents per realitzar el seguiment dels alumnes. Cal tenir en compte, que per les persones que realitzen el suport és difícil mantenir contactes amb tot el professorat i que, de vegades, aquest fet comporta dificultats de contacte amb tothom.



6 MESURES GENERALS D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

6.1 Principis psicopedagògics.

L'evolució del concepte de necessitats educatives especials al llarg dels anys ens porta, en l'actualitat, a una visió global de l'alumne en relació amb el seu entorn proper. Les dificultats educatives dels alumnes deixen de tenir com a nucli la seva discapacitat i/o les seves dificultats i es reconeixen, en aquest sentit, les barreres a l'aprenentatge i a la participació amb què es troba l'alumne en els diferents contextos de relació i aprenentatge. D'aquí es desprèn la necessitat d'oferir contextos escolars amb entorns d'aprenentatge rics, amb metodologies de treball diversificades i ajustades a la diversitat d'alumnes de l'aula.

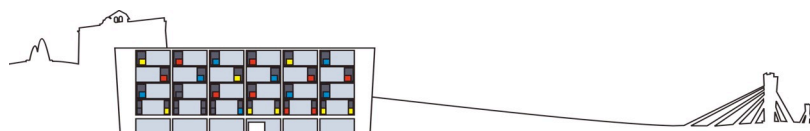
Donar resposta a la diversitat dels alumnes és una tasca compartida per part de tots els membres de l'equip docent. Els equips directius han de facilitar espais de coordinació que afavoreixin compartir coneixements i en els quals els professors especialitzats es posin al servei de l'ensenyament a l'aula ordinària. De la mateixa manera, els professors de les diferents matèries, i especialment els tutors, han de disposar progressivament de les estratègies i els recursos que els permetin considerar la diversitat de necessitats educatives dels alumnes.

La perspectiva social de l'aprenentatge estableix la importància de les interaccions entre els professors i els alumnes, així com les interaccions entre els mateixos alumnes, com a oportunitat per avançar i aprendre. La participació de l'alumne en les situacions d'interacció social és el que li permet enfortir els seus coneixements, capacitats i habilitats, i progressar en l'assoliment de les competències en diferents contextos vivencials.

Atesa la singularitat que suposa l'organització de l'aula ordinària per atendre la diversitat dels alumnes, cal articular un dispositiu pedagògic basat en cinc eixos:

- La personalització de l'ensenyament, que requereix per part del docent l'adequació i l'ajustament a les característiques dels alumnes d'allò que ensenya i com ho fa. Els alumnes manifesten diferents nivells competencials, motivacions, capacitats, ritmes i estils d'aprenentatge, etc.

Els professors n'han de ser coneixedors i ajustar amb coherència la resposta pedagògica i les programacions. En aquest sentit, és important tenir en compte la visió global de l'alumne i presentar activitats des del plantejament del treball de [les intel·ligències múltiples](#).

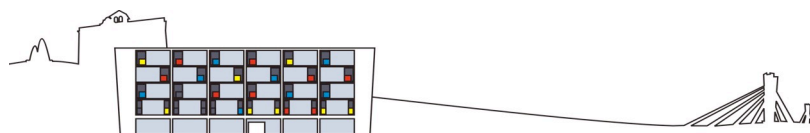


- Potenciar l'autonomia de l'alumne amb estratègies d'autoregulació per tal que siguin el màxim autònoms possible en el seu procés d'aprenentatge. Com més autònom sigui l'alumne més temps podrà dedicar el professor a la resta d'alumnes que d'entrada no ho són tant, o bé als qui requereixen mesures de reforç i/o ampliació en els seus aprenentatges. Aquestes estratègies s'han d'ensenyar explícitament de manera que els alumnes aprenguin a aprendre per tal d'optimitzar al màxim l'atenció docent a la diversitat dels alumnes del grup.
- Ajustar les mesures organitzatives d'aula que siguin més escaients segons les necessitats del grup per obtenir l'èxit en l'assoliment de les competències bàsiques. La flexibilitat de l'ensenyament permet als equips docents triar en cada cas les mesures organitzatives que siguin més efectives per a cada realitat educativa.
- Foment d'estratègies i metodologies d'aula diverses i coherents amb les necessitats reals del grup. Per exemple, l'estructuració cooperativa de l'aprenentatge permet organitzar l'aula de manera que els alumnes, en petits equips de treball, siguin capaços d'ensenyar-se mútuament, de cooperar i ajudar-se a l'hora d'aprendre.
- Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació. El Departament d'Ensenyament posa a disposició dels professors un [recull d'eines digitals](#) que permeten donar resposta a la diversitat dels alumnes a l'aula tot afavorint la millora de l'autonomia personal, l'accés als aprenentatges, la utilització de noves metodologies digitals i el foment de la competència digital en els alumnes.

6.2 Criteris i orientacions per a l'atenció a la diversitat a l'aula.

Quan es detecti que l'alumne o un grup d'alumnes presenten un retard d'aprenentatge, els docents han d'establir les mesures pertinents de reforç educatiu i realització d'activitats de recuperació en aquells aprenentatges i competències que es considerin clau per prosseguir amb èxit el seu procés d'aprenentatge.

El conjunt d'estratègies que han d'adoptar els professors de les diferents matèries per ajustar la programació a les necessitats de tots els alumnes del grup classe constitueixen les primeres mesures d'atenció a la diversitat de la tasca docent. Cal planificar les sessions tenint en compte el grup classe i plantejar les activitats de manera que tots els alumnes puguin participar respectant els diferents ritmes i nivells de resposta possibles.



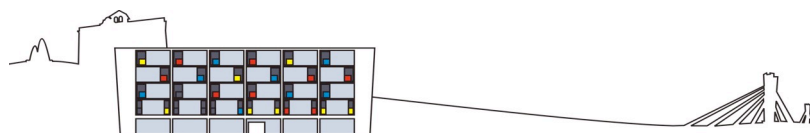
Aquestes estratègies han d'incloure la **previsió d'activitats tant de reforç com d'ampliació d'aprenentatges** per tal d'ajustar-los a les necessitats dels alumnes.

Les **mesures de reforç** són activitats addicionals d'ensenyament i aprenentatge dels continguts clau de les diferents matèries del currículum, que faciliten als alumnes l'aprenentatge dels continguts programats per al grup classe, amb una metodologia adequada al seu estil d'aprenentatge o als seus coneixements previs de la matèria. Les mesures de reforç han d'incloure els continguts curriculars de les matèries en les quals l'alumne o grup d'alumnes tenen dificultats i han d'estimular la potenciació de les capacitats i la motivació perquè l'alumne assoleixi l'èxit. Per a alguns alumnes és adequat que les activitats de reforç suposin una anticipació del que faran després a l'aula. En aquest cas, cal una coordinació prèvia entre el professor de la matèria i el professor que imparteix el reforç per tal de definir els objectius, continguts, activitats d'ensenyament i aprenentatge i les activitats d'avaluació a realitzar. L'assistència d'un determinat alumne a activitats de reforç pot ser temporal o durant tot el curs.

Les **mesures d'ampliació** d'aprenentatges consisteixen en estratègies i activitats dissenyades per als alumnes amb més capacitat i/o que demostren més facilitat en determinades matèries. Aquestes mesures poden concretar-se en activitats d'ampliació del currículum d'una o diverses matèries, i prioritzar la connexió entre diferents disciplines. També pot tractar temes no inclosos en la programació o bé introduir continguts i objectius de cursos superiors. Aquestes mesures poden incloure activitats d'enriquiment instrumental o d'entrenament metacognitiu, que consisteixen a ensenyar a gestionar millor els recursos cognitius, especialment les estratègies d'aprenentatge. En aquest sentit cal considerar de manera específica les mesures d'ampliació i reforç, així com les estratègies i metodologies de treball diversificat per als alumnes amb altes capacitats o alt rendiment escolar.

Els criteris d'avaluació s'han d'establir d'acord amb els objectius programats i l'objectiu d'assolir les competències bàsiques i s'han de diversificar els procediments i les activitats d'avaluació per facilitar l'avaluació contínua i regular el procés d'aprenentatge dels alumnes.

A tall d'orientació, en el portal XTEC trobareu més informació i orientacions en relació amb les mesures organitzatives i estratègies de treball per a l'atenció a la diversitat a l'aula. Podeu consultar els enllaços següents: [Propostes metodològiques](#), [Aprenentatge entre iguals](#) i [Atenció a la diversitat/aula](#).



6.3 El treball competencial.

Treballar competencialment suposa una manera d'entendre l'ensenyament i els processos d'aprenentatge, que implica posar en joc metodologies i estratègies diverses en les activitats a desenvolupar a l'aula.

Formar alumnes competents és afavorir l'autonomia, la capacitat de desenvolupar idees pròpies, d'argumentar i de relacionar, la capacitat de decisió, el treball en equip, saber identificar i defensar les pròpies opinions i valorar i respectar les dels altres.

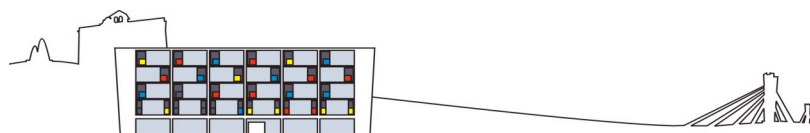
L'aprenentatge és un procés global i el terme competència suposa posar en joc els coneixements i sabers apresos en les diverses matèries i aplicar-los en situacions més o menys complexes. De manera ordinària cal atendre a les demandes i necessitats de tots els alumnes potenciant el màxim desenvolupament integral de les capacitats de cada persona perquè pugui assolir el seu màxim nivell competencial.

De la mateixa manera, **cal estendre el treball per competències a totes les mesures d'atenció a la diversitat que es plantegin en el centre**, de les més generals a les extraordinàries i, en aquest sentit, cal considerar l'aplicació de criteris pedagògics que afavoreixen desplegar diferents estratègies i metodologies diverses a l'aula per a la millora de l'atenció a la diversitat, com ara:

- **Flexibilització dels temps d'aprenentatge** perquè els alumnes experimentin, provin, s'equivoquin, s'autoavaluin i rectifiquin. Implica adequar la intervenció docent, trobar un equilibri entre el grau de guiatge del professor amb la llibertat de l'alumne per desenvolupar el seu propi procés d'aprenentatge. En aquest sentit, el professor ha de potenciar el seu paper com a acompanyant de l'alumne en el seu procés d'aprenentatge.

- **Programacions d'aula** atentes a la composició diversa dels alumnes d'un grup classe en les quals es preveuen diferents graus de participació, de resolució de les tasques, d'avaluació i d'atenció en la resposta educativa.

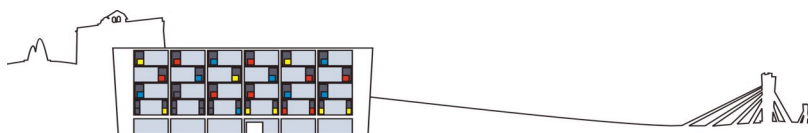
- **Fomentar el desenvolupament de les pròpies capacitats.** Oferir propostes d'activitats variades que fomentin l'ús de diferents llenguatges, que permetin a l'alumne expressar-se i desenvolupar-se en funció de les seves habilitats i potencialitats.



- **Capacitat de decisió.** Propiciar situacions en què l'alumne pugui decidir i sigui responsable del seu propi procés d'aprenentatge.
- **Aprenentatge a partir del treball en situacions reals.** Contextualitzar els ensenyaments en situacions reals, quotidianes i properes per a l'alumne, a fi que prenguin sentit i resultin per a ell funcionals i plenament significatives.
- **Treball en equip / treball cooperatiu.** Desenvolupar propostes mitjançant les quals, a partir de les aportacions de cadascú, els alumnes aconseguixin un treball fruit del màxim esforç de tots els participants, tot afavorint la cooperació, l'ajuda mútua i la col·laboració en la gestió de l'aprenentatge. El treball cooperatiu desenvolupa en els alumnes competències relacionades amb la planificació de les activitats, l'ús del llenguatge o el contrast de criteris, a més d'afavorir l'aportació positiva dels valors de diàleg, convivència i solidaritat.
- **Donar importància a l'establiment d'hàbits de treball i de rutines.** Hi ha un conjunt d'habilitats bàsiques que els alumnes han de fer primer per rutina per interioritzar-les i progressar després en la seva autonomia pel que fa a la gestió del temps, dels espais i de l'organització del seu treball escolar.
- **Dissenyar, recollir i utilitzar materials didàctics diversos** per al tractament de dificultats específiques: aplicacions informàtiques, jocs, simulacions o d'altres que es troben a la xarxa, o bé manipulatius i experimentals.
- **El clima de treball a l'aula.** L'establiment de regles de comportament clares, la coherència en el tractament per part de tot el centre i l'assumpció de compromisos individuals i col·lectius per part dels alumnes, han demostrat ser eficaços en l'atenció a la diversitat al centre.

Prendre com a referència les mesures esmentades en relació amb l'aplicació del treball competencial permet atendre la diversitat a l'aula ordinària més enllà de quin sigui el plantejament establert en les programacions i les propostes didàctiques de cada matèria.

Un cop exhaurides les estratègies de treball d'atenció a la diversitat a l'aula ordinària, caldrà concretar un pla individualitzat per als alumnes que específicament ho requereixin d'acord amb el que estableix l'Ordre ENS/56/2012, de 8 de març, de modificació de l'Ordre EDU/295/2008, de 13 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria.



7 COMISSIÓ D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT (CAD).

L'atenció a la diversitat, com a eix del projecte educatiu, requereix un espai i un temps de debat pedagògic entre els diferents representants del centre per ajustar i concretar l'aprenentatge de l'alumne a les seves necessitats.

Al nostre centre, a fi de planificar, promoure i fer el seguiment d'actuacions que es duguin a terme per atendre la diversitat de necessitats educatives dels alumnes, és es constitueix la comissió d'atenció a la diversitat (CAD).

7.1 Integrants.

Presidida pel director del centre, en aquesta comissió hi participen els membres següents:

- El professor o professora d'orientació educativa.
- El o la professional de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP), que intervé com a suport extern al centre.
- Els professionals designats a les USEE.
- El o la docent de l'aula d'acollida.

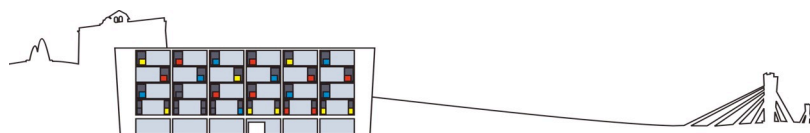
De manera puntual, i quan es consideri necessari per la temàtica tractada, s'han d'afegir a la CAD aquests altres membres:

- Altres professionals de la comunitat educativa que es considerin oportuns, com ara el tècnic o tècnica d'integració social.

7.2 Objectius.

Entenem la Comissió d'atenció a la diversitat com l'instrument que té el centre per dissenyar i fer el seguiment de les actuacions que es duren a terme per atendre les necessitats educatives dels alumnes, els procediments que s'empraran per determinar aquestes necessitats educatives i per formular els trets bàsics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

Aquesta comissió treballa amb un doble objectiu general: per una banda, orientar el procés de canvi en el centre cap a la inclusió i, per l'altra, identificar les bones pràctiques inclusives que poden ajudar en aquest procés de millora escolar. Per aquest motiu es pren com a referent la [Guia per a l'anàlisi, la reflexió i la valoració de pràctiques inclusives](#).



D'aquesta manera, es prioritzen els següents objectius:

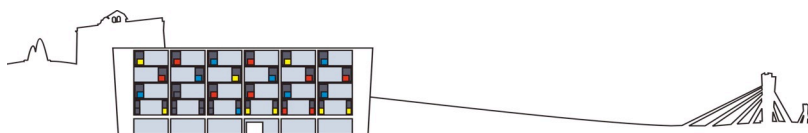
- Dissenyar i fer el seguiment de les mesures i els programes que es duguin a terme per atendre la diversitat de les NEE de l'alumnat.
- Acordar els criteris bàsics d'atenció a la diversitat del centre a partir de les propostes de cadascun dels professionals i recollint les necessitats dels cicles i de l'equip docent.
- Prioritzar les necessitats de suport de l'alumnat i establir els criteris d'atenció, optimitzant els recursos propis.
- Identificar els circuits de comunicació per a la gestió de les demandes del professorat i per al retorn de la informació al professorat

La discussió pedagògica de cara a la presa de decisions de la situació d'un alumne/a amb dificultats i barreres a l'aprenentatge i participació, dins de la comissió d'atenció a la diversitat, pot ajudar a crear el clima idoni de reflexió i fer replantejar aspectes de les mesures d'atenció a la diversitat, de caire general per a tot l'alumnat, potenciant a la pròpia escola o institut, a avançar envers la planificació i aplicació de metodologies més diversificades i ajustades a tot el grup-classe.

7.3 Funcions.

Les funcions de la comissió són les següents:

- Establir els trets bàsics de les formes organitzatives, metodològiques i didàctiques d'aula que, en el context del centre, es considerin més idonis per atendre la diversitat dels alumnes.
- Organitzar, ajustar i fer el seguiment de l'aplicació dels recursos de què disposa el centre i de les mesures adoptades per aplicar els criteris (determinats en el PEC) i les actuacions per a l'atenció a la diversitat.
- Proposar els procediments i criteris que empraran els equips docents per fer les adaptacions o els plans individualitzats (PI) que corresponguin.
- Col·laborar amb l'entorn escolar o, si escau, amb els plans educatius

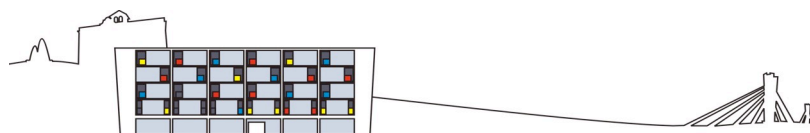


d'entorn o altres programes socioeducatius en els quals participi el centre, per dissenyar, planificar i desenvolupar accions de suport escolar i educatiu per atendre la diversitat dels alumnes.

- Col·laborar amb els equips docents per establir els criteris per a l'avaluació formativa de l'alumne.
- Fer l'avaluació de l'aplicació de les mesures de l'atenció a la diversitat en el centre i del progrés dels alumnes.
- Establir els mecanismes per garantir el seguiment de l'evolució dels alumnes amb necessitats educatives especials i específiques.
- Fer el seguiment dels alumnes que han passat de sisè de primària a primer d'ESO i valorar les ajudes pedagògiques emprades, en el marc de la coordinació entre primària i secundària.
- Fer el seguiment i la valoració de les decisions que es vagin prenent en el marc de la CAD.
- Fer la prevenció i el seguiment dels alumnes amb risc d'abandó escolar.
- Prioritzar les avaluacions psicopedagògiques que s'han de fer, així com fer-ne el seguiment per ajustar la resposta educativa.
- Altres funcions que en aquest àmbit li atribueixi el mateix centre.

7.4 Periodicitat de les reunions.

D'acord amb aquestes funcions, la CAD és l'òrgan que ha de promoure les sessions de treball i l'intercanvi entre equips docents, equips de tutors i departaments didàctics. Per aquesta raó, es pretén que la comissió sigui un espai de treball funcional i àgil, i per això es reuneix setmanalment d'acord amb la planificació de les temàtiques plantejades.



8 ALUMNES DE PROCEDÈNCIA ESTRANGERA – AULA MÓN.

L'aula d'acollida és un punt de referència i un marc de treball obert amb una constant interacció amb la dinàmica del Centre. Procura una atenció emocional i curricular personalitzada i un aprenentatge intensiu de la llengua catalana i proporciona a l'alumnat nouvingut una atenció adequada a les necessitats i als progressos relacionals i lingüístics com a complement del treball del grup classe al qual està adscrit.

L' Aula d'acollida, que al nostre centre rep el nom d'Aula Món, té com a primera finalitat proporcionar un nivell de competències lingüístiques als **alumnes nouvinguts** que els permeti interactuar en l'entorn escolar i social. A més d'aquest llenguatge comunicatiu, per seguir el currículum ordinari, els **alumnes de procedència estrangera** necessiten un llenguatge acadèmic específic de les matèries curriculars.

8.1 Alumnat nouvingut.

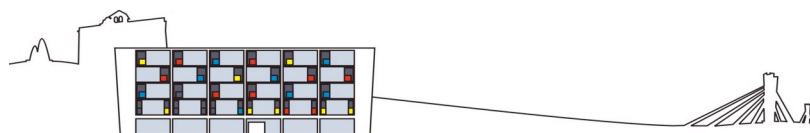
Es considera **alumne nouvingut aquell que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu català en els darrers vint-i-quatre mesos** o, excepcionalment, quan s'hi ha incorporat en els darrers trenta-sis mesos i procedeix d'àmbits lingüístics i culturals molt allunyats del nostre.

8.2 Alumnat que necessita suport lingüístic i social.

Es consideren alumnes de procedència estrangera **aquells que no són** nouvinguts i manifesten limitacions en el domini del llenguatge acadèmic necessari per accedir als aprenentatges. Així mateix, mostren manca de referents culturals i de coneixements previs que els permetin seguir amb normalitat els continguts curriculars.

Concretament es consideren alumnes de procedència estrangera, que necessiten suport lingüístic i social, aquells alumnes d'educació secundària obligatòria no castellanoparlants que es trobin en les situacions següents:

- Alumnes que s'han incorporat tardanament al sistema educatiu a Catalunya i no tenen com a llengua familiar cap de les llengües oficials de Catalunya.
- Tot i que es tracti d'alumnes que han superat els dos anys o, excepcionalment, els tres anys d'estada a l'aula d'acollida, encara es troben



en procés d'assolir el domini del llenguatge acadèmic que es necessita per accedir al currículum ordinari.

- Alumnes d'educació secundària obligatòria d'origen estranger que, tot i haver estat escolaritzats a Catalunya en algun moment, han fet posteriorment part de l'escolarització en un altre sistema educatiu.

Per donar resposta a aquestes necessitats d'accés al currículum ordinari s'han previst actuacions relacionades amb l'organització de suport lingüístic i social que s'adreça als alumnes de procedència estrangera que, incorporats plenament a l'aula ordinària, necessiten suports específics per seguir el currículum ordinari.

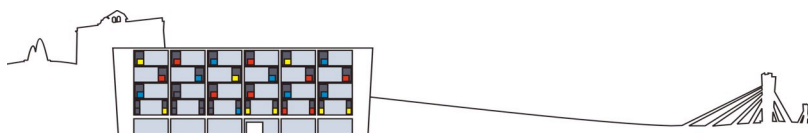
El /la tutor/a tutor/a d'aula d'acollida, en funció de les característiques dels alumnes, determina la resposta organitzativa més adequada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquests alumnes, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que els facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment. El Director del Centre, la CAD i l'assessor/a LIC donen suport, ajuden, col·laboren i supervisen aquesta tasca. De la mateixa manera, la tutora responsable de l'aula d'acollida es coordina periòdicament amb les persones que tenen els/les alumnes per fer un seguiment real i constant de l'alumnat.

8.3 Objectius prioritaris programats.

Quan arriba un alumne nouvingut, el centre ha de facilitar la integració i, per tant, potenciar la relació i la comunicació entre l'alumne nouvingut i els seus companys. L'aprenentatge de la llengua catalana és una de les primeres necessitats de l'alumne que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya i resulta fonamental per ajudar l'alumne/a a accelerar aquest procés d'adaptació. Per això, cal organitzar els recursos i les estratègies adequats perquè aquests alumnes puguin seguir amb normalitat i al més ràpidament possible el currículum, i puguin adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

Ha de quedar ben definit quin ha de ser l'objectiu principal pel que fa a l'ensenyament- aprenentatge de la llengua en aquesta situació, ja que no es tracta de convertir la llengua en la base de l'aprenentatge, sinó de propiciar que sigui l'eina de comunicació i aprenentatge d'altres matèries.

Cal recordar que, a més del coneixement de les matèries, l'alumne també ha de progressar en el coneixement de la llengua, amb l'objectiu final que pugui utilitzar-



la en totes les activitats d'aprenentatge i en tots els entorns (dins i fora de l'escola) de forma autònoma i sense suports específics. En aquest sentit, també cal potenciar la llengua d'ús, facilitant la participació d'aquests alumnes en activitats en llengua catalana de l'entorn.

8.4 Metodologia.

Per tot plegat, a l'hora de planificar el treball de llengua amb els alumnes nouvinguts caldrà tenir presents les següents consideracions referides a la metodologia:

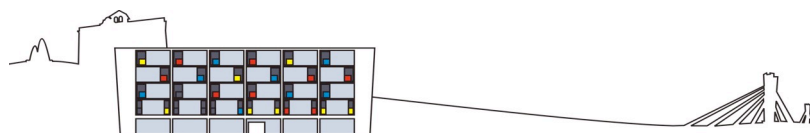
1) A l'aula d'acollida s'han de **potenciar les quatre habilitats comunicatives bàsiques**: entendre (comunicació oral), expressar-se oralment, comprensió lectora i expressió escrita.

El ritme d'adquisició d'aquestes habilitats dependrà dels coneixements previs de cada alumne/as, tot i que, en termes generals, es començarà per les competències en el codi oral per passar, progressivament, a les competències en el codi escrit.

L'expressió oral, complementada amb els recursos que ofereix la comunicació no verbal i les imatges, serà el primer mitjà de connexió de l'alumnat nouvingut amb la realitat escolar i social del país d'arribada.

2) Es procurarà **que l'alumne/a intervingui el més ràpidament possible a la classe**, això sí, dirigint-lo i donant-li seguretat amb estratègies com són ara:

- Proposar la repetició de paraules i expressions sintàctiques. Iniciar la resposta que es busca que doni.
- Oferir-li ampliació de vocabulari segons els temes d'interès.
- Proposar preguntes tancades, a les quals l'alumne ha de respondre amb els mots que s'han fet servir per a la pregunta.
- Utilitzar elements expressius no verbals que li facilitin l'expressió.
- Repetir la seva expressió tot corregint-la.
- Insistir amb noves preguntes que suposin l'ús d'una estructura que se li acaba de corregir.



3) Davant el xoc emocional que en aquests alumnes pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre preveu mesures específiques per tal **que puguin sentir-se ben acollits** i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura.

Pel que fa als alumnes nouvinguts, per aconseguir aquest objectiu des de l'Aula Món s'intenta:

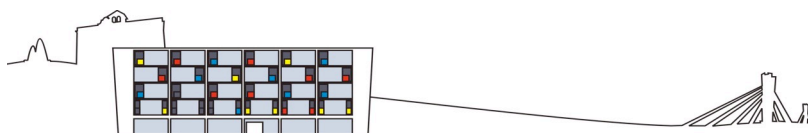
- Proporcionar a les famílies la informació adequada sobre el sistema escolar a Catalunya: funcionament del centre; tractament i ús de les llengües; recursos a l'abast, tant al centre com a l'entorn; possibilitat de sol·licitud d'ajuts; procés d'integració escolar i social de l'alumne al centre; assoliment dels aprenentatges...
- Garantir una comunicació eficient amb la família, per tal de copsar les necessitats de l'alumne (físiques, afectives, emocionals, cognitives, socials...).
- Fer l'avaluació inicial de l'alumne utilitzant la llengua familiar o d'escolarització prèvia, en la mesura que sigui possible.
- Vetllar per una correcta adscripció de curs i grup, preferentment al nivell que correspon a l'edat cronològica o a un curs inferior com a màxim.
- Garantir el traspàs d'informació al tutor o tutora i a l'equip docent.
- Atendre les necessitats afectives, emocionals i relacionals derivades dels processos migratoris i reforçar la tutoria per potenciar l'autoestima i proporcionar l'orientació acadèmica necessària.

8.5 Aula i material.

Disposem d'una aula i la majoria del material que utilitzem amb l'alumnat està elaborat específicament per a l'aprenentatge de la llengua per alumnes nouvinguts. Una altra part del material està confeccionat pel professorat que imparteix les classes.

A més a més disposem de material divers com:

- Material manipulatiu ,especialment jocs de llengua.
- Llibres de lectura adequats al nivell dels alumnes, diccionaris i atles.
- 4 ordinadors amb programari adient pels alumnes atesos a l'Aula d' Acollida.

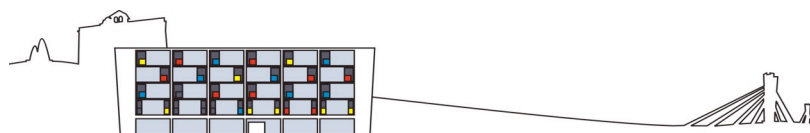


8.6 Tutoria de l'Aula Món.

Tal i com assenyalen les orientacions d'inici de curs és desitjable que el tutor/a de l'aula d'acollida sigui un professor estable en el centre, al nostre institut aquesta tasca la porta a terme la professora Maite Metge (amb plaça definitiva al centre des del 1986). Qui dedica la seva jornada lectiva fonamentalment a la docència amb els alumnes nous.

Corresponen als tutors de l'aula d'acollida, sens perjudici de les adaptacions i matisacions específiques que cada centre pugui decidir, les funcions següents:

- Coordinar l'avaluació inicial i col·laborar en l'elaboració dels plans individualitzats i, si escau, de les adaptacions curriculars, d'acord amb les necessitats educatives de cada un dels alumnes respecte al seu procés d'ensenyament i aprenentatge.
- Gestionar l'aula d'acollida: planificar-ne recursos i actuacions, programar-ne les seqüències d'aprenentatge, aplicar-hi les metodologies més adequades i avaluar-ne processos i resultats.
- Aplicar metodologies i estratègies d'immersió lingüística per a l'adquisició de la llengua catalana.
- Facilitar, en la mesura que sigui possible, l'accés dels alumnes nous al currículum ordinari.
- Promoure la integració dels alumnes nous a les corresponents aules de referència.
- Col·laborar en la sensibilització i introducció de l'educació intercultural en el procés educatiu dels alumnes nous.
- Coordinar-se amb els docents responsables de llengua, interculturalitat i cohesió social del centre o figures equivalents i amb els professionals especialistes dels serveis educatius.
- Participar en les reunions dels equips docents i comissions d'avaluació, per coordinar actuacions i fer el seguiment dels alumnes per assegurar la coherència educativa.



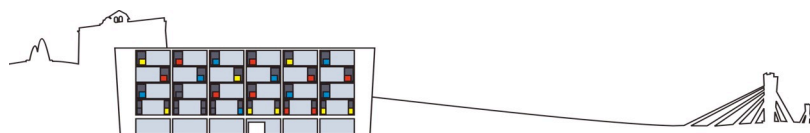
8.7 Criteris per a la confecció d'horaris.

El recurs "aula d'acollida" ha d'estructurar-se de manera flexible, en funció de les necessitats dels alumnes que ha d'atendre i tenint en compte la cultura organitzativa de cada centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnes en grups diversos, en funció de la seva escolarització prèvia, la llengua d'origen o altres característiques que puguin determinar necessitats educatives específiques diferenciades. Es recomana que el nombre màxim d'alumnes que treballa simultàniament en cada grup se situï a l'entorn dels 10 alumnes.

Així doncs, a l'hora d'elaborar l'horari d'aula d'acollida i el PI d'un alumne nouvingut, es prioritzarà l'aprenentatge de la llengua catalana per tal de facilitar la plena integració de l'alumne al sistema educatiu. A mesura que incrementi el seu nivell competencial de coneixement del català, s'anirà reduint el nombre d'hores dedicades a aquesta finalitat i es destinaran més recursos a interpretar el contingut de la resta de matèries curriculars.

Per confegir l'horari dels alumnes atesos a l'Aula Món, es tenen en compte els criteris següents, sempre que sigui possible.

- El alumnes NO sortiran (sempre que sigui possible) del seu grup classe per anar a l'Aula Món a les hores de:
 - Tutoria.
 - Educació Física.
 - Música.
- S'intentarà prioritzar que assisteixin als desdoblaments que es fan al Taller de Tecnologia i als Laboratoris de Naturals.
- La tutora de l'Aula Món intenta especificar a quin grup de desdoblament ha d'anar cada alumne per tal de compensar les hores que perden. És necessari que els tutors i els coordinadors de nivell ho revisin a les primeres reunions de RED del curs.
- A criteri de les REDs, es podrà fer una rotació en l'assistència a aquests desdoblaments.



8.8 Control de l'assistència.

Cada professor tindrà l'horari particular de tots els seus alumnes que assisteixen unes hores a l'Aula Món, per cursos, tan aviat com sigui possible. Com que aquests alumnes no han pogut ser eliminats del programa de llistes on es passen les faltes, cal que els professors ho tinguin en compte i no els posin falta.

Es passaran diverses notes explicatives :

- a) Als Coordinadors de Nivell per a què ho facin arribar als tutors.
- b) Als tutors, per a que ho facin arribar als professors del grup.
- c) Quan els horaris estiguin totalment decidits, sense canvis, es col·locaran a les classes i a la Sala de Professorat i a Consergeria.

La tutora de l'Aula Món té accés al programa d'incidències i posa les faltes d'assistència a les seves classes. Es passaran/comentaran les faltes als tutors de l'Aula ordinària, al Coordinador d'Absentisme i a Caps d'Estudis, si és necessari.

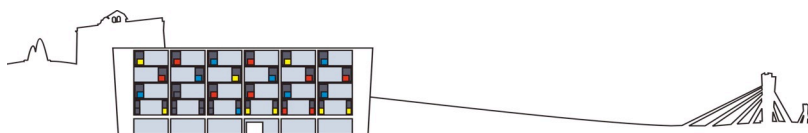
En cas greu, se seguirà el protocol establert a les NOFC.

8.9 Agrupació dels alumnes:

La metodologia de l'aula d'acollida ha de tenir en compte l'organització dels aprenentatges de manera globalitzada, l'existència d'activitats funcionals, el foment del treball cooperatiu i l'establiment de relacions personals positives, sempre tenint com a punt de referència ajudar els alumnes a accedir als currículums de totes les matèries en les millors condicions possibles.

És convenient que l'horari de l'aula d'acollida no interfereixi en les matèries que els alumnes nous poden compartir amb els companys del grup classe ordinari a què estan adscrits des de la incorporació al centre, i que la durada de la presència dels alumnes a l'aula d'acollida, en benefici de la seva incorporació progressiva al grup classe que els correspon, vagi disminuint a mesura que avancin en els aprenentatges. La interacció amb la resta dels alumnes del grup classe és determinant per facilitar-ne el procés de socialització.

Cap alumne no ha d'estar totes les hores lectives a l'aula d'acollida. Una opció recomanable seria que hi estigués la meitat de l'horari lectiu. El pas de l'alumne nouvingut a l'aula ordinària demana molta coordinació i una atenció educativa que incrementi progressivament els aprenentatges normalitzats, però amb el suport



suficient per assegurar-ne l'èxit escolar.

Atès el caràcter obert de l'aula d'acollida, l'alumne ha de poder incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també s'ha de poder decidir la reincorporació plena d'un alumne a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adient.

D'aquesta manera, l'Aula Món s'estructura de manera flexible, en funció de les necessitats dels alumnes que ha d'atendre i tenint en compte la cultura organitzativa del centre. Això implica la possibilitat d'atendre alumnes en grups diversos, en funció de:

- l'escolarització prèvia,
- la llengua d'origen,
- el seu nivell lingüístic i d'aprenentatge i
- el cicle educatiu (primer o segon).

Així es configuren els següents grups:

GRUP 0: Entre 10 i 13 hores.

Alumnat acabat d'arribar de llengües allunyades (i algun de llengua romànica, no castellanoparlant). L'alumnat acabat d'arribar és incorporat la majoria de les classes a les activitats que fa la resta, amb material de nivell més accessible o a nivell oral.

En cas que no sigui possible, fan les seves tasques en paper o a l'ordinador. Tenen diversos dossiers de l'Aula Món que poden fer a classes d'assignatures que no se'ls avaluaran (en cas que hi hagin d'anar físicament) i per a les de Català.

GRUP 1: 2 hores.

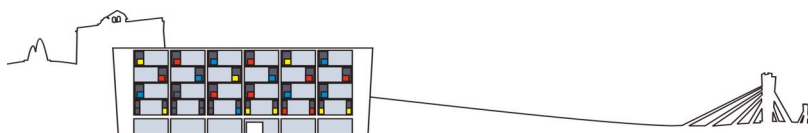
Alumnat de 1r ESO, NV o amb necessitats importants de reforç lingüístic.

GRUP 2: 4 hores.

Alumnat NV de 2n, 3r o 4t d'ESO de segon o tercer any, amb problemes de fluïdesa a nivell d'expressió oral i amb dificultats per a estructurar el discurs, a nivell escrit.

GRUP S: 2 hores.

Alumnat nou o amb 1 any al país, hispanoparlants.



GRUP 4:

Alumnat NV de Batxillerat.

Hi ha classes en què el GRUP 0 se solapa amb algun dels altres. La professora atén els dos grups alhora o bé realitzen activitats d'autoaprenentatge.

En qualsevol cas, tal i com assenyala la normativa, s'intenta que el nombre màxim d'alumnes que treballen simultàniament en cada grup sigui inferior a 10.

De la mateixa manera, atès el caràcter obert de l'aula d'acollida, els alumnes poden incorporar-s'hi en qualsevol moment del curs, i també es pot decidir la reincorporació plena d'un alumne a l'aula ordinària en el moment que es consideri més adequat.

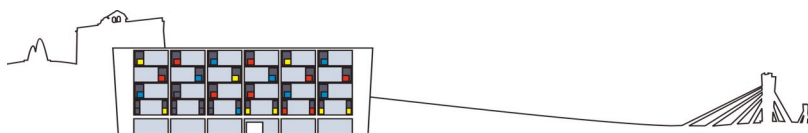
En aquest sentit, cal tenir molt en compte que un nivell competencial acceptable de coneixement de la llengua catalana per part de l'alumne nouvingut no garanteix que, a partir del segon any d'incorporació al nostre sistema educatiu, sigui capaç d'entendre el contingut de la resta de matèries. Cal acompanyar l'alumne en el que podríem anomenar aquest nou procés d'adaptació: el pas de l'aula d'acollida a la plena integració a l'aula ordinària amb uns materials que presumiblement no estaran adaptats al seu nivell de competència lingüística real.

8.10 Adaptacions del currículum per als alumnes nouvinguts.

L'especificitat del procés d'aprenentatge dels alumnes nouvinguts, que sovint s'han incorporat durant el curs escolar amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i, especialment, el fet de compartir el temps escolar entre l'aula d'acollida o altres estructures de suport i l'aula ordinària, pot fer necessària l'elaboració d'un pla individualitzat.

Seguint criteris lingüístics;

- Els alumnes nouvinguts de primer any de llengües allunyades cursaran català a l'Aula Món. **No seran avaluats de Castellà ni d'Anglès** (llevat que n'hagin fet als seus països d'origen).
- Els alumnes castellanoparlants de primer any, **no cursaran Anglès**, i no en seran avaluats (llevat que n'hagin fet als seus països d'origen).



S'intentarà introduir la segona i la tercera llengua tan aviat com sigui possible. Es deixa a criteri del professorat d'aquestes matèries començar-les a treballar, si ho creu convenient. En cas que no ho facin, tindran un material de llengua catalana per fer quan assisteixin, per horari, a les seves classes.

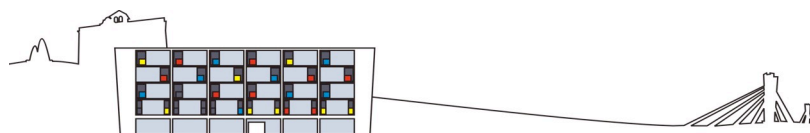
- En cas que es tracti d'una matèria d'1 hora (pe. cultura i valors ètics) i en aquesta hora, els alumnes hagin d'anar a l'Aula Món, aquest curs **no es cursarà la matèria** i apareixerà en el programa SAGA com a No avaluable. El professor d'aula ordinària NO avaluarà l'alumne.

8.11 Avaluació dels alumnes nous.

Com la resta d'alumnes del centre, els alumnes nous han de ser avaluats, almenys trimestralment, de les matèries curriculars que hagin cursat durant el trimestre.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge de cada alumne i la decisió sobre el pas de curs s'han de dur a terme **en relació amb els objectius establerts en els seu pla individualitzat** i les pren de manera col·legiada la junta d'avaluació.

L'avaluació d'aquest alumnat és contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu procés d'aprenentatge, integrant les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees d'aprenentatge, al procés d'adquisició de la llengua, les adaptacions de les àrees curriculars cursades i la integració de l'alumne/a. En cap cas l'avaluació no s'ha de limitar a la suma o combinació numèrica de resultats obtinguts en les diverses matèries.



9 UNITAT DE SUPORT A L'EDUCACIÓ ESPECIAL – USEE.

9.1 Descripció.

Les unitats de suport a l'educació especial (USEE) són recursos per facilitar l'atenció educativa i promoure la participació en entorns escolars ordinaris als alumnes amb discapacitats intel·lectuals i del desenvolupament.

9.2 Característiques de la unitat i perfil dels alumnes.

L'aula USEE atén un màxim de 10 alumnes que presenten NEE greus i permanents; tots ells amb els dictàmens dels EAPs i la Resolució del Director dels Serveis Territorials. Són nens susceptibles d'anar a un centre d'educació especial però que s'ubiquen dins del nostre Institut per tal d'afavorir la integració i tendir cap a mesures el més inclusives possibles.

L'EAP és qui selecciona els candidats per assistir a la USEE, l'escola no té capacitat per decidir quins són els alumnes que hi tindran plaça.

Els professionals assignats a aquestes unitats han d'atendre 10 alumnes i com a mínim 5 dels esmentats en el paràgraf anterior.

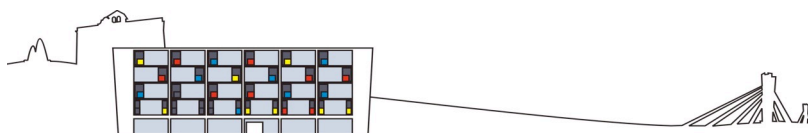
Sota l'etiqueta **d'alumnes amb Greus Trastorns de Conducta** i de la Personalitat, trobem una gran heterogeneïtat de perfils, agreujada a vegades, per dificultats socials i familiars. Alguns dels trets que poden manifestar són:

- Alumnes amb trets psicòtics i una relació difícil amb l'entorn.
- Alumnes amb trets caracterials amb predominança d'actituds manipuladores i poca capacitat empàtica.
- Alumnes amb predomini de trets hiperactius, amb gran inquietud psicomotriu i conductes impulsives.

Cal tenir en compte la particularitat de cada alumne i els canvis que manifesten en aquest període de l'adolescència, que poden variar i evolucionar.

9.3 Funcions dels professionals de la USEE.

Els professionals assignats a les USEE centraran la seva intervenció en actuacions que facilitin el progrés dels alumnes en el desenvolupament de les capacitats i les competències bàsiques establertes en el currículum de l'etapa. Correspon als professionals de la USEE:



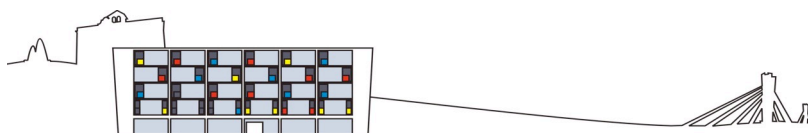
- a) Col·laborar amb els tutors , amb la resta de professors del centre i amb l'EAP en l'elaboració del pla individualitzat dels alumnes atesos a la USEE.
- b) Formular les propostes d'adaptacions curriculars, de les adaptacions de grup per als alumnes atesos a la USEE i elaborar materials específics o adaptats que facilitin l'aprenentatge i la participació dels alumnes en les activitats del grup ordinari.
- c) Acompanyar els alumnes en la seva participació en les activitats de l'aula ordinària.
- d) Desenvolupar les activitats específiques, individuals i en grup reduït, que els alumnes de la USEE requereixin.
- e) Fer la cotutoria individual dels alumnes que atenen.

L'atenció d'alumnes amb suport USEE té com a marc curricular de referència pel treball de les seves habilitats acadèmiques, el mateix que s'estableix al projecte educatiu per a la resta d'alumnes de la seva edat o del seu grup ordinari de referència, i prioritant aspectes que afavoreixin l'adquisició de les habilitats adaptatives següents: comunicació, cura personal, hàbits d'higiene, viure en comunitat, salut i higiene, oci i treball.

Les adaptacions que es facin per a cada alumne es determinaran en el seu pla individualitzat. Ha de ser l'equip docent qui estableixi els criteris per a l'atenció i l'avaluació d'aquests alumnes, seguint els criteris de centre acordats per la comissió d'atenció a la diversitat.

Els alumnes dels centres ordinaris als quals s'aplica el recurs USEE han de formar part d'un grup ordinari. En la presa de decisions referides a aquests alumnes hi han de participar els tutors i els seus professors per mitjà dels equips docents i de la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent.

Els professors de la USEE col·laboren amb el tutor del grup ordinari en la tutoria individual dels alumnes que atenen i en el seguiment del seu procés d'aprenentatge i aporten a l'equip docent, per a l'avaluació de l'alumne, tota la informació sobre l'evolució en aquelles matèries en què tinguin una intervenció directa, i els elements per a la valoració dels aprenentatges i el procés de maduresa. Així mateix, tots els professors que imparteixin docència a l'alumne han d'aportar les valoracions corresponents.



9.4 Funcions educadora i auxiliar USEE

Aquesta aula comptarà amb dues professionals de referència: una mestra d'Educació Especial i una educadora d'educació especial.

Aquests professionals han de donar suport al professorat del grup ordinari mitjançant l'elaboració de materials específics o adaptats que facilitin la participació d'aquests alumnes en les activitats generals del grup i la concreció d'estratègies per fer possible la seva participació a l'aula ordinària. També els correspon l'acompanyament, quan calgui, d'aquests alumnes en les activitats a l'aula ordinària. Així mateix, han de desenvolupar activitats específiques, individuals o en grup reduït, quan els continguts i les competències a desenvolupar ho facin indispensable.

9.5 Principis metodològics.

La funcionalitat de les activitats és un dels pilars bàsics en el plantejament de les activitats. Aquestes van dirigides a proporcionar als alumnes una coneixements bàsics del seu entorn proper per tal d'ajudar-los a generalitzar els seus coneixements en situacions de la vida quotidiana.

Per altra banda, els tipus d'activitats i estratègies proposades han contribuït al control i contenció d'aquests alumnes. Per tant, la metodologia ha estat flexible i de contenció. L'objectiu principal ha estat treballar interdisciplinàrment les competències bàsiques, especialment les habilitats socials i la cohesió social dels nostres alumnes.

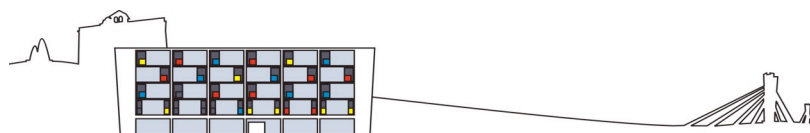
Ha estat necessari mantenir espais de treball individualitzat per les característiques d'aquests nois. S'ha distribuït la jornada de la següent manera:

♣ Acollida-tutoria

L'acolliment dels alumnes a 1^a hora té una doble finalitat:

Per una banda, permetre'ls expressar les seves inquietuds, preocupacions, interessos.

Per l'altra, oferir-los un espai de diàleg i intercanvi entre ells, que ens permet observar-los i d'aquesta manera poder prevenir conflictes.



En l'espai de tutoria es revisen els conflictes que han anat sorgint. S'ha continuat amb el sistema de valoració que ens ha permès fins ara fer un registre i un reforç positiu de la seva conducta. S'ha fet una valoració diària i setmanal mantenint el reforç positiu de joc al pati i/o felicitacions a les famílies dels alumnes quan ha estat el cas.

♣ **Treball de les Competències Bàsiques**

L'objectiu principal és l'adquisició dels hàbits i de les competències bàsiques per part dels alumnes.

Les matèries s'han adaptat al nivell de desenvolupament de cada alumne ja que la majoria d'aquests alumnes necessiten una resposta molt individualitzada en els seus aprenentatges.

♣ **Treball per centres d'interès i tallers**

S'ha prioritzat l'adquisició de continguts a través dels procediments, mitjançant activitats manipulatives, alhora que s'ha fet especial incidència en el treball de l'autoestima i la confiança en un mateix. Alguns d'aquests projectes han estat determinats pels interessos del grup.

Mitjançant els centres d'interès, s'ha treballat de manera interdisciplinària les diferents matèries del currículum, així com el desenvolupament de les competències bàsiques.

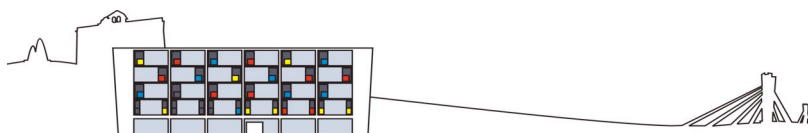
9.6 **Sortides i tallers.**

Aquest curs els alumnes han continuat treballant amb les eines TAC, com ara internet, Gmail, el programa Picassa pel tractament de fotografies, la realització d'un blog, i la realització de treballs google-docs.

Aquest curs hem estructurat el coneixement de l'entorn fent especial èmfasi en l'esport, l'orientació professional, el contacte amb la natura i al coneixement de l'entorn més proper.

En aquest sentit estan previstes les següents sortides i tallers:

- El riu Besos i la platja de Sant Adrià.



- Poblat Ibèric i Serralada de Marina.
- Curs-taller de NATACIÓ (12 sessions durant el 2n trimestre).
- TEATRE a les escoles del barri (St.Just, Sagarra, Fray Luis).
- Activitat de futbol. Fundació Esportiva Grama.
- Els PFI de l'institut les Vinyes (perruqueria i mecànica).
- Activitat de futbol. Zona esportiva la Mina.
- Fàbrica CACAOLAT.
- Bateig de Vela. Port Olímpic.

Els centres d'interès i tallers realitzats aquest curs:

- TALLER D'EXPRESSIÓ PLÀSTICA.
- TALLER: "CUINA RÀPIDA I SANA".
- TALLER "EL NOSTRE HORT".
- CONEIXEMENT DE L'ENTORN /SORTIDES PROGRAMADES.
- APRENENTATGE SERVEI "FEM TEATRE A EDUCACIÓ INFANTIL".

9.7 **Avaluació.**

A la USEE es fa especial èmfasi en l'autoavaluació. A més, l'avaluació es caracteritza per ser:

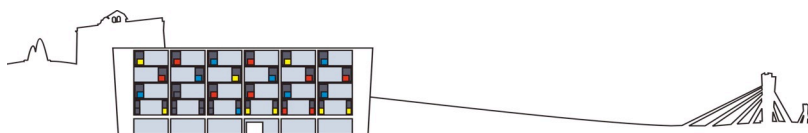
Inicial: Per veure quin és el punt de partida. S'han passat proves inicials de lectura i expressió escrita, d'operacions bàsiques i problemes de matemàtiques.

Formativa: Retorn constant de l'observació i l'autoevaluació. Ajustament a les necessitats de l'alumnat durant tot el curs.

Final: Es fan registres mitjançant graelles per avaluar les competències bàsiques de les diferents activitats realitzades als centres d'interès. Quan s'ha considerat oportú s'han passat proves escrites per avaluar determinats coneixements.

Els informes trimestrals que es donen a les famílies són:

- ✓ El butlletí de notes estàndard de l'Institut Can Peixauet.
- ✓ Informe qualitatiu semestral.



10 PROFESSORAT D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA.

L'orientador o orientadora del centre ha de promoure, conjuntament amb els diversos equips docents del centre, la planificació, la coordinació i la dinamització de les tasques d'acompanyament, seguiment i avaluació dels alumnes.

Els professors de l'especialitat d'orientació educativa **es dediquen, prioritàriament, als alumnes que presenten més dificultats en l'aprenentatge i, molt particularment, als que necessiten suports educatius específics per progressar en els aprenentatges i per participar en les activitats ordinàries del centre.** D'aquesta manera, els alumnes amb necessitats educatives especials, els alumnes amb dificultats d'aprenentatge i els alumnes amb risc d'exclusió social són els primers que s'han de beneficiar de la intervenció d'aquests especialistes. Aquesta tasca complementa les funcions que desenvolupen els professors de cada matèria pel que fa a l'atenció de les diferents capacitats, interessos ritmes i nivells d'aprenentatge que presenten els alumnes.

Els professors de l'especialitat d'orientació educativa, juntament amb l'equip directiu, prioritzen les funcions específiques que han de desenvolupar amb criteris d'equitat i qualitat d'acord amb el projecte educatiu del centre.

Així, doncs, seguint a les orientacions d'inici de curs pels centres públics de secundària, el marc d'actuació professional de l'especialista d'orientació educativa es divideix equitativament en dos grans blocs: alumnes (10 hores) i comunitat educativa (10 hores).

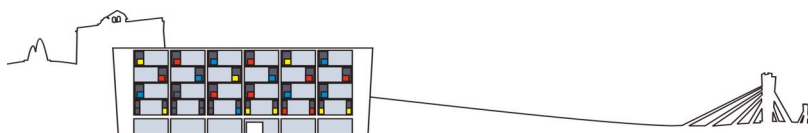
10.1 Atenció alumnes.

En matèria **d'atenció directa als alumnes**, els correspon:

- **Codocència i suport.**

Docència, en la part comuna i variable del currículum, prioritant els alumnes amb més dificultats i orientant l'actuació docent a l'assoliment de les competències bàsiques.

Atenció individualitzada (dins i/o fora de l'aula ordinària) a alumnes amb necessitats educatives especials i alumnes que, per situacions personals o socials, requereixen una atenció específica.



Aquestes actuacions es duren a terme prioritàriament dins de l'aula ordinària per tal d'oferir a aquests alumnes oportunitats de participar en els entorns i activitats com més normalitzades millor.

Aquest suport dins de l'aula ha de ser el fruit del treball coordinat i acordat entre l'orientador o orientadora, els departaments didàctics i els equips docents. Ha d'afavorir l'intercanvi d'estratègies i ajudes dins de l'aula entre el professor o professora responsable de la matèria i l'orientador o orientadora.

- **Docència sobre aspectes competencials** relacionats amb l'especialitat de psicopedagogia (competència de l'autonomia i iniciativa personal, competència aprendre a aprendre, competència social i ciutadana i competència comunicativa) i d'orientació professional per ajudar a contribuir a l'èxit acadèmic i professional dels alumnes.

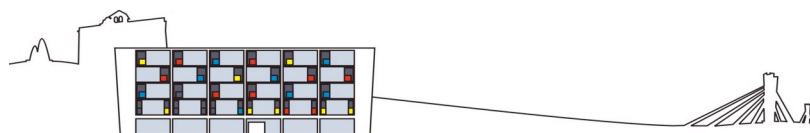
- **Coordinació del procés d'avaluació psicopedagògica** en col·laboració amb l'assessor o assessora psicopedagògic de l'EAP. L'avaluació psicopedagògica és un procés que **s'inicia a partir d'una demanda** (veure document annex) o necessitat educativa d'un alumne o grup d'alumnes que es duu a terme en col·laboració amb els docents i altres agents educatius implicats. Té per finalitat identificar els condicionants de l'aprenentatge dels alumnes i del context i orientar la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreixi el desenvolupament personal i d'aprenentatge de l'alumne.

10.2 Suport a la comunitat educativa (equip docent – equip directiu).

a. Suport tècnic a l'equip docent:

En matèria de **suport tècnic al conjunt dels professors**, els professors d'orientació educativa donen suport al desenvolupament de l'acció tutorial i a l'atenció a alumnes amb necessitats educatives que requereixin una intervenció específica, d'acord amb els criteris i principis establerts al projecte educatiu i a les normes d'organització i funcionament del centre. Aquesta col·laboració ha de consistir en un suport directe als tutors en diferents aspectes:

- Assessorament per a la funció tutorial, tant als professors tutors com als equips docents per a un millor acompanyament dels alumnes i de les famílies.
- Suport a la planificació de les actuacions específiques de l'orientació acadèmica i professional dels alumnes.

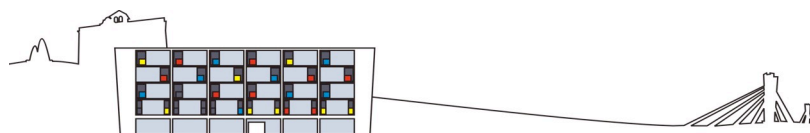


- Col·laboració en la planificació de les estratègies organitzatives de centre per atendre les necessitats educatives dels alumnes, que garanteixin la participació dels alumnes en les activitats d'aula i en l'entorn escolar ordinari. En casos específics, amb la col·laboració dels professionals de l'EAP.
- Donar suport en l'elaboració, aplicació, seguiment i avaluació dels plans individualitzats elaborats per l'equip docent, i que lidera el tutor o tutora.
- Assessorament als departaments didàctics i als equips docents en aspectes pedagògics i organitzatius per atendre adequadament els diversos ritmes, nivells i estils d'aprenentatge.
- Liderar el procés d'avaluació psicopedagògica d'un alumne o grup d'alumnes. Aquest procés consisteix en valorar les necessitats educatives de l'alumnat en l'àmbit acadèmic i escolar i concretar respostes d'intervenció educativa.

b. Suport tècnic a l'equip directiu del centre:

- Participació en l'elaboració, aplicació, avaluació i actualització del projecte educatiu en relació amb l'orientació educativa i mesures d'atenció a les necessitats educatives dels alumnes.
- Participació en la comissió d'atenció a la diversitat o òrgan equivalent del centre per planificar i fer el seguiment i l'avaluació de les mesures d'atenció de tots els alumnes.
- Coordinació pedagògica dels recursos, les actuacions dels professionals dels serveis externs (serveis educatius del Departament d'Ensenyament i altres serveis, com l'hospital de dia i les aules hospitalàries) i del procés d'avaluació dels alumnes vinculats a aquests serveis, en col·laboració amb els professionals de l'EAP.

L'horari dels professors d'orientació educativa preveu les diverses funcions associades a la seva especialitat abans esmentades. Així mateix, les hores complementàries amb horari fix d'aquests professors es dedicaran preferentment a actuacions relacionades amb l'orientació escolar.

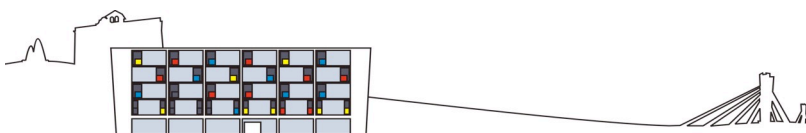


10.3 La coordinació de l'orientador/a i l'assessor/a psicopedagògic de l'EAP.

Ateses les característiques i l'amplitud de la tasca orientadora i d'acompanyament de l'aprenentatge dels alumnes, hi ha situacions i tasques que requereixen la coordinació amb els professionals de l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP). Al començament d'un curs escolar, és necessària la coordinació entre l'equip directiu, el professional de l'orientació i el professional de l'EAP per planificar les tasques, les accions i els moments que aquests professionals han d'atendre i acompanyar els alumnes en funció de les seves singularitats i necessitats. Aquesta coordinació ha de quedar concretada al centre en el pla d'actuació de l'EAP.

Les tasques que aquests dos professionals han de compartir són les següents:

- En els casos d'alumnes amb informe de reconeixement de necessitats educatives especials, ambdós professionals poden dur a terme l'avaluació psicopedagògica d'aquests alumnes, i cal que col·laborin amb el tutor o tutora i l'equip docent sobre aspectes relacionats amb l'elaboració i el seguiment dels plans individualitzats (PI). Caldrà primer haver exhaurit les mesures generals del centre (metodologia inclusiva d'aula, entorns rics d'aprenentatge...).
- Coordinació per orientar i informar les famílies dels alumnes amb necessitats educatives específiques sobre serveis i recursos del sector, beques i ajuts.
- En el cas de la unitat de suport a l'educació especial (USEE) es fa necessària, una coordinació continuada entre els professors de la USEE, l'orientador o orientadora del centre i l'EAP, amb la finalitat de programar, seguir i avaluar les competències descrites en el pla individualitzat de l'alumne (PI) i acompanyar els docents en la resposta educativa d'aquests alumnes dins l'aula. L'encarregat de coordinar i cohesionar totes aquestes accions educatives és l'orientador o orientadora del centre.
- Cal que també es coordinin per orientar i informar la intervenció de serveis externs o la derivació d'alumnes a una UEC.
- Col·laborar en la proposta, la planificació i el seguiment de les mesures organitzatives i metodològiques que el centre aplicarà per millorar l'acompanyament i aprenentatge dels alumnes, així com promoure la cultura inclusiva en el centre.



11 EL PLA INDIVIDUALITZAT: Criteris generals.

Els alumnes que no segueixen el currículum ordinari establert amb caràcter general per a un ensenyament han de disposar d'un pla individualitzat.

11.1 Definició.

- Un pla individualitzat (PI) **és una eina per a la planificació de mesures, actuacions i suports que es planifiquen** i s'acorda implementar per donar resposta a situacions singulars i complexes de determinats alumnes, a partir dels acords presos per part de l'equip docent que l'atén.

- **Un pla escrit** que descriu el pla d'estudis i/o suports que requereix un alumne, tenint en compte els seus punts forts i les seves necessitats per aprendre i mostrar el seu aprenentatge.

- **Un registre de les adaptacions personalitzades** necessàries per ajudar l'estudiant a construir el seu aprenentatge.

- Un document de treball que **resumeix els objectius d'aprenentatge que s'han modificat**, tenint en compte els objectius del curs, àrea o matèria en el/la que esta matriculat amb els seus congèneres.

- Un document de treball en el que es **determinen objectius diferents** i complementaris als que segueixen els companys del grup d'edat.

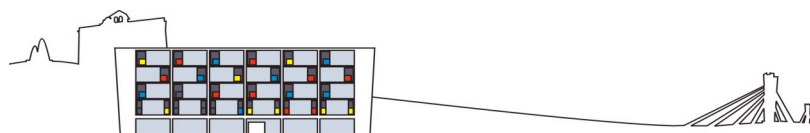
- Una eina per tal que l'estudiant, els seus pares i qualsevol altra persona que sigui responsable del PI, rendeixi comptes sobre l'assoliment dels objectius modificats i/o diferents que estan sota la seva competència

UN PI NO ÉS:

- Una descripció detallada de tot el que l'estudiant ha d'aprendre.
- Una llista en la que s'hi fan constar tots els objectius i continguts, inclòs aquells que segueix tal com ho fan els companys del seu grup d'edat.

- Una llista de totes les estratègies que s'utilitzaran per ensenyar a l'aula.

- Una descripció detallada de totes les unitats didàctiques modificades o adaptades.



11.2 Quan s'ha de fer un PI?

En l'educació secundària, l'elaboració d'un pla individualitzat s'ha de fer **de manera prescriptiva sempre que es tracti d'alumnat amb dictamen d'escolarització**. A més es pot elaborar un pla individualitzat per a un alumne (article 6.3 de l'[Ordre EDU/295/2008](#)) quan es consideri que, per al seu progrés, són insuficients les adaptacions que s'han incorporat a la programació ordinària i les mesures de reforç o d'ampliació que s'han previst com a mesures generals, o quan calgui fer concrecions més enllà de les programacions grupals que donen resposta a les mesures específiques del centre.

La demanda que porti a l'elaboració d'un pla individualitzat pot provenir del propi tutor o d'un altre docent, quan s'identifiqui que per al progrés d'un alumne no són suficients les mesures generals d'atenció a l'alumnat. En algunes ocasions la iniciativa pot sorgir de la mateixa família que s'adreça al centre per demanar que s'elabori el PI. Aquesta demanda serà valorada per l'orientador del centre o el professional de l'EAP, si escau, que faran arribar la valoració de la demanda a la comissió d'atenció a la diversitat del centre.

En els casos que l'alumne segueixi un PI, aquest l'ha d'aprovar el director del centre i ha de constar a l'expedient acadèmic de l'alumne.

A) PI Prescriptiu:

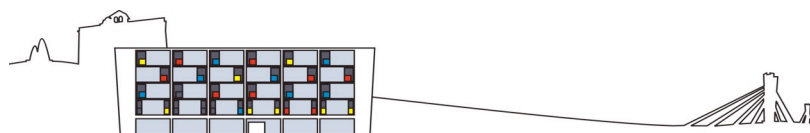
- Alumnat amb NEE amb dictamen o informe de NEE de l'EAP per: discapacitat intel·lectual, pluridiscapacitat, discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motriu, trastorn de l'espectre autista i trastorn de conducta.
- Alumnat que fa ús del recurs UEC.

B) PI per alumnat amb NESE o alumnat en circumstàncies singulars:

- PI per alumnat amb trastorns d'aprenentatge (TA).
- PI per alumnat amb altes capacitats.
- PI per alumnat de procedència estrangera: nouvingut o amb suport lingüístic i
- PI per assolir les Cb de primària.
- PI per malaltia amb atenció hospitalària o domiciliària.
- PI per altres supòsits a valorar pel centre.

C) PI per reconeixement de matèries a alumnes que simultaniegen música, dansa

- PI de reconeixement de simultaneïtat d'estudis de música o dansa i ESO.
- PI per alumnat amb dedicació significativa a l'esport.



11.3 Perquè cal fer un PI?

El PI ha de ser **una eina funcional i àgil que sigui útil ...**

Perquè l'equip educatiu responsable del PI concreti i expliciti les prioritats educatives i les adaptacions i modificacions respecte el currículum que segueixen la majoria de companys del seu grup d'edat.

Per disposar d'un registre sobre els coneixements i les habilitats específiques que s'han d'avaluar, per tal de poder informar sobre el rendiment de l'alumne en l'assoliment d'objectius modificats i/o alternatius.

Per disposar d'una eina que guia l'adaptació de les activitats d'aula que es fan al llarg de la setmana o quinzena per a aquell alumne (activitats, materials, suports.)

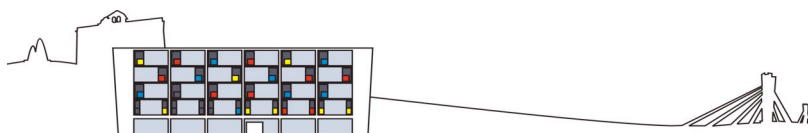
Per concretar els criteris d'avaluació que es modifiquen i es tindran en compte per aquell alumne.

Per concretar i planificar els suports i adaptacions que l'alumne/a podrà necessitar en diferents moments i contextos escolars (aula, pati, menjador, sortides i altres activitats generals del centre), els emplaçaments on estarà i els docents que se'n faran càrrec.

11.4 Com s'inicia?

La proposta d'elaborar un pla individualitzat pot sorgir d'un **dictamen** d'escolarització de l'EAP, **a demanda d'un tutor/a o de qualsevol altre o professor/a de l'equip docent** quan identifiquen que, per al progrés d'un alumne/a, no són suficients les mesures d'atenció a la diversitat planificades per al centre en general o per al seu grup classe en particular. **En algunes ocasions** la iniciativa pot sorgir **de la mateixa família**, que s'adreça al centre per demanar que s'elabori un PI.

La comissió d'atenció a la diversitat (CAD) del centre decideix si es fa un PI, estableix qui ha de formar part de l'equip educatiu responsable de la seva elaboració i quina serà la persona encarregada de coordinar-lo. La CAD, a més, promou les mesures d'informació general, ajuda i assessorament al coordinadors dels PI del centre educatiu. El director o directora del centre aprova el PI, se'n responsabilitza i vetlla perquè l'equip responsable el dugui a terme, consulti i informi l'alumne/a i la família. Aquest equip específic que elabora i concreta el PI de cada alumne/a, d'ara en endavant l'anomenem "**equip PI**".

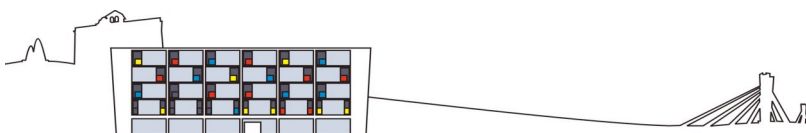


11.5 Equip PI.

Com a criteri general, **la persona tutora serà designada com coordinadora del pla, del seu seguiment i de la seva aplicació**; aquesta persona haurà de vetllar perquè tot l'**equip PI** participi en la seva concreció, el conegui i l'apliqui, tenint en compte les competències prioritzades i els objectius modificats. Serà, així mateix, la principal interlocutora amb la família, que al seu torn aportarà el seu punt de vista sobre les necessitats del seu fill o filla, serà escoltada i rebrà una còpia del pla elaborat a inici de curs. El PI l'han d'elaborar **les persones que coneixen millor l'estudiant** i que treballaran directament amb ell/a; l'equip PI pot variar segons les necessitats de l'alumne. Hi han de participar aquells docents que imparteixen àrees o matèries incloses en el PI, els docents d'educació especial i/o el professor d'orientació educativa; a més hi poden participar en tot o en una part del procés altres professionals: mestres o personal de suport, pares, altres docents o tutors que coneixen bé l'alumne/a.

L'orientador o orientadora del centre i/o el professional de l'EAP, si escau, han de dur a terme les **tasques d'assessorament i col·laboració** amb el tutor coordinador o tutora coordinadora del PI i l'equip de professors corresponent, per a l'elaboració i aplicació d'aquest pla. **El treball en equip** permet que totes les persones que són responsables de donar resposta a les necessitats de l'alumne puguin:

- Compartir informació i observacions sobre el comportament de l'alumne i el seu aprenentatge en diferents contextos.
- Desenvolupar una comprensió compartida sobre els punts forts i les necessitats de l'alumne que tenen incidència en la seva capacitat d'aprendre.
- Compartir el sentit i orientació dels objectius que es prioritzen o modifiquen.
- Valorar i compartir les adaptacions que poden ajudar els estudiants a aprendre i a mostrar les evidències del seu aprenentatge.
- Compartir el tipus i nivell de suport que li oferiran els diferents responsables. Si s'escau, escollir i fer recomanacions per a la compra d'equipament especialitzat.
- Planificar i descriure com serà avaluat l'aprenentatge de l'alumne perquè tant ell com els seus pares puguin comprendre les diferències respecte els criteris d'avaluació del seu grup de companys d'edat.



11.6 Què conte el PI?

El PI ha de recollir les grans línies de l'atenció que es proporcionarà a l'alumne/a durant un període de temps determinat, generalment un curs acadèmic. Al llarg del curs el PI s'anirà concretant en la programació i en les activitats en que participarà quotidianament i s'anirà avaluant i adaptant d'acord amb el seu progrés personal. Amb caràcter general, aquestes grans línies d'atenció inclouen:

LES PRIORITATS EN RELACIÓ A LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

I/o les habilitats adaptatives que es desenvolupen en l'àmbit escolar, familiar i social i que són necessàries per integrar-se a la societat i per esdevenir autònoms. Entre d'altres: autonomia i iniciativa personal, comunicació, salut, mobilitat, hàbits d'higiene i de cura personal, viure en comunitat, oci i treball.

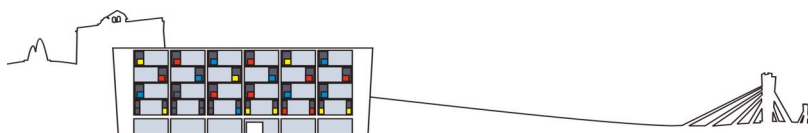
Concretar objectius específics en aquests àmbits pot significar:

- Realitzar algunes activitats complementàries a les que fan els companys.
- Participar en programes específics, per exemple alumnes d'una USEE que participen en un programa d'adquisició d'habilitats autonomia en els desplaçaments per l'entorn proper.

LES PRIORITATS EN RELACIÓ A LES DIFERENTS ÀREES/MATÈRIES EN QUÈ CAL FER ADAPTACIÓ I MODIFICACIONS DELS OBJECTIUS I CONTINGUTS.

En el PI només s'hi han de fer constar aquelles àrees en què l'alumne té algun tipus d'adaptació o modificació, si alguna àrea no hi consta significa que no s'hi fan modificacions ni adaptacions. En aquest sentit cal especificar quin tipus d'adaptació es fa. En ocasions aquest pla pot comportar que algunes àrees o part de les àrees no es cursin.

- Adaptacions que afecten els objectius:
 1. Reducció i/o eliminació d'alguns.
 2. Priorització d'uns per sobre d'altres.
 3. Objectius que corresponen a nivells educatius inferiors especialment en àrees o matèries instrumentals (cal especificar a quin nivell corresponen).



4. Ampliació i/o enriquiment.
5. Objectius que corresponen a nivells educatius superiors en alguna/s àrea, matèria o àmbit d'aprenentatge (cal especificar el nivell).

▪ Adaptacions metodològiques que no afecten els objectius:

1. Quan les adaptacions no comporten canvis en els objectius i consisteixen en oferir activitats diversificades, utilitzar recursos diversificats o proporcionar un major suport a l'alumne, es consideren "adaptacions metodològiques" i s'entén que no impliquen canvis en els criteris d'avaluació.

2. Quan a un alumne només se li fan adaptacions metodològiques, aquestes es poden recollir en un PI però no és necessari. La decisió de formalitzar-ho en un PI dependrà del que decideixi la comissió d'atenció a la diversitat (CAD).

EL CONJUNT DE SUPORTS

Que podrà necessitar l'alumne per fer efectiva la seva participació en les activitats del centre s'haurà de preveure tenint en compte els diferents moments i contextos escolars. S'inclourà l'horari amb els professionals i emplaçaments on estarà.

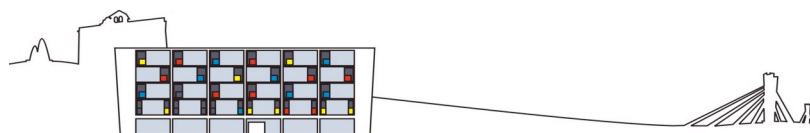
CAPACITATS I PLA DE TRANSICIÓ

El PI també ha d'incloure els interessos i capacitats de l'alumne i tenir en compte les expectatives de la família per tal d'acompanyar-lo i ajudar-lo a construir el propi itinerari formatiu al llarg de la seva escolaritat i per facilitar l'orientació en finalitzar l'escolaritat obligatòria. Quan el PI es realitza per un alumne que està finalitzant l'ESO, ha d'incloure un pla de transició a estudis postobligatoris o d'inserció al mercat laboral, que posteriorment formarà part del Document orientador de final d'etapa.

Un cop concretat el PI cal informar del seu contingut els pares o tutors legals de l'alumne a partir d'una entrevista d'inici de curs. Si escau, **caldrà notificar la possibilitat que l'aplicació del PI suposi el perllongament en l'etapa o bé l'assoliment de competències en un grau inferior al que s'estableix per al mateix grup de forma ordinària.**



En aquest cas, **també cal deixar-ne constància en l'acta d'avaluació**, al butlletí de qualificacions.



11.7 Quina durada té? Quan s'acaba?

El PI es realitza **habitualment per a un curs escolar**, al llarg del qual es va adaptant i/o modificant segons el progrés i les necessitats de l'alumne.

Es pot finalitzar en qualsevol moment i abans del temps inicialment previst, a proposta del tutor o tutora de l'alumne/a o del coordinador o coordinadora del pla, amb l'acord de l'equip que el porta a terme i escoltada la família.

Es pot finalitzar a demanda dels pares, mares o tutors legals, que ho han de sol·licitar al director/a del centre. En aquest cas el tutor/coordinador informa sobre la conveniència de continuar o no amb el pla individualitzat; el director/a estudia la sol·licitud raonada de la família i escolta l'equip PI i la comissió d'atenció a la diversitat del centre.

El director/a és qui pot prendre i signar la decisió motivada de finalitzar anticipadament un pla individualitzat. Hi ha de constar el coneixement de la família i es fa constar en el document del pla i en l'expedient acadèmic de l'alumne/a.

11.8 On es recull i s'arxiva?

En les actes d'avaluació s'ha de fer constar en la casella "Atenció a la diversitat", mitjançant el codi PI, si l'alumne/a ha seguit un pla individualitzat.

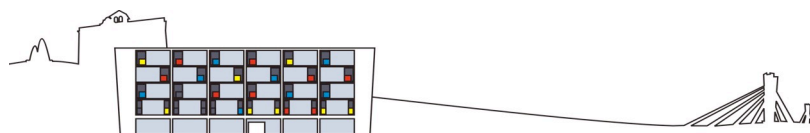
En el cas que, tot i no haver superat el curs actual, l'alumne/a accedeixi al curs següent per continuar desenvolupant el mateix pla individualitzat, s'indicarà amb el codi SD.

L'expedient acadèmic, dins de l'apartat "Mesures d'atenció a la diversitat", també preveu la inclusió d'informacions relatives als plans individuals aplicats a l'alumnat.

En l'apartat relatiu a l'accés al curs següent, si l'alumne/a hi accedeix tot i no haver superat el curs de referència, al costat de "Sí" s'ha d'incloure la menció "per seguir un pla individualitzat".

També s'hi han d'adjuntar les resolucions individuals i, si escau, els informes en què es fonamenti el pla.

L'historial acadèmic i l'informe personal per trasllat també han de consignar la informació relativa al pla individualitzat que, si és el cas, s'ha aplicat a l'alumne/a.



12 EL PLA INDIVIDUALITZAT: Procediment per a l'elaboració.

12.1 Presa de decisions per iniciar un PI

El director/a del centre, a proposta de la comissió d'atenció a la diversitat (CAD), dona el vist i plau per iniciar un procés d'elaboració de PI, i vetlla perquè l'equip PI responsable el dugui a terme.

12.2 Avaluació inicial de l'alumne

Primera reunió de l'equip PI s'han de distribuir les tasques de recollida d'informació i d'avaluació que cada membre de l'equip PI ha de fer, amb el procediment que el centre tingui establert.

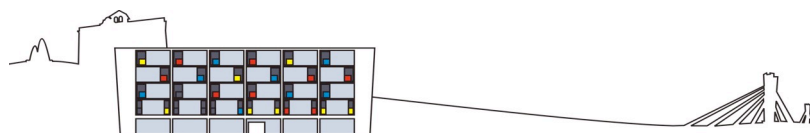
Caldrà tenir en compte:

- Avaluacions i informes del curs anterior.
- Avaluació educativa inicial del curs actual per identificar interessos, capacitats, habilitats, competències de les àrees /matèries.
- Avaluació psicopedagògica que ha realitzat o ha de realitzar l'EAP o el professor d'orientació educativa del centre.
- Avaluació de les necessitats de suport identificades per part de cada professional implicat en el PI de l'alumne (logopeda, fisioterapeuta, etc...).
- Aportacions de la família i d'altres professionals implicats externs

En aquesta reunió també caldrà clarificar i definir els rols i les responsabilitats de cadascú i posar data per la segona reunió.

Segona reunió de l'equip PI per compartir l'avaluació inicial i les primeres decisions.

Un cop s'ha fet la recollida d'informacions, que posteriorment s'arxivaran a l'expedient acadèmic de l'alumne, es fa la reunió de l'equip per posar en comú les diverses informacions i començar a concretar el PI de l'alumne tenint en compte les aportacions dels diferents professionals.



Caldrà identificar els punts forts, els interessos i potencialitats de l'alumne per deixar constància de les competències més desenvolupades i identificar les capacitats, habilitats i competències que cal prioritzar.

En aquesta reunió s'acabaran de definir les responsabilitats dels membres de l'equip els àmbits respectius d'actuació.

També s'acordarà calendari d'accions que es faran per tal de poder tenir el "PI inicial" dins els dos primers mesos de curs.

En aquesta reunió caldrà també decidir quin serà l'emplaçament i ubicació de l'alumne a l'escola.

Descripció de les fortaleses de l'estudiant:

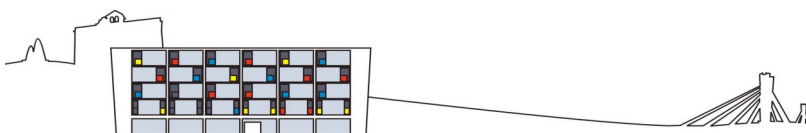
Convé especificar, per exemple, les següents informacions:

- Estils i les maneres en que l'alumne aprèn millor (exemple: visual, auditiu, cinestèsic).
- Habilitats d'aprenentatge ja adquirides (ex. habilitats d'organització, de gestió del temps).
- Punts forts en determinades àrees com el processament cognitiu i comunicació (ex. el llenguatge expressiu - expressió oral), l'educació musical, física.

Justificació de les necessitats de l'alumne:

A l'apartat de justificació del PI, caldrà explicar les necessitats de l'alumne que justifiquen la necessitat d'un pla individualitzat o d'un suport especial. Caldrà explicar i raonar per exemple les següents informacions:

- Les dificultats de caràcter general pel que fa a la cognició, la comunicació, la relació o l'autonomia personal.
- Les deficiències en termes de competències que estan relacionades amb la discapacitat de l'alumne i/o que interfereixen amb la seva capacitat d'aprendre (per exemple, pel que fa habilitats socials, l'atenció, el control emocional i el llenguatge expressiu - escriptura).



12.3 Decisions d'emplaçament de l'alumne:

Cas que l'alumne disposi d'un dictamen recent de l'EAP, cal tenir en compte les propostes que s'hi fan, però en tot cas, sempre caldrà actualitzar aquestes informacions per prendre les decisions més ajustades a les necessitats que mostra l'alumne en el context escolar.

En el PI s'inclou l'opció que més s'acosta a les següents ubicacions:

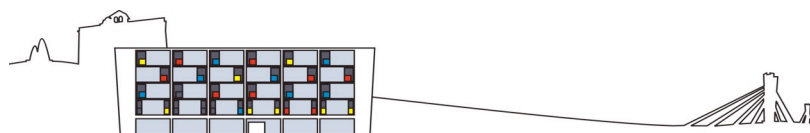
- Classe ordinària amb suports indirectes. L'alumne s'ubica en una classe ordinària durant tota la jornada i els docents elaboren el PI, amb assessorament i suport de docents o professionals especialitzats.
- Classe ordinària amb suports directes dins l'aula. L'alumne s'ubica en una classe ordinària durant tota la jornada i rep suport especialitzat personalitzat o en petit grup dins l'aula.
- Classe ordinària amb suports directes dins i/o fora de l'aula. L'alumne s'ubica en una classe ordinària durant tot el dia o la major part de la setmana i rep suport especialitzat personalitzat dins l'aula i alguns sessions individuals o en petit grup fora de l'aula.
- Classe ordinària amb retirada parcial. L'alumne s'ubica en una classe ordinària i rep instrucció de menys del 50% de la jornada escolar fora de l'aula, impartit per un mestre o un professor especialitzat.
- Classe diferent a temps complet. L'alumne s'ubica en una classe o centre d'educació especial on rep instrucció durant tota la jornada escolar.

En aquesta reunió s'acabaran de definir les diferents responsabilitats dels membres de l'equip els àmbits respectius d'actuació; també s'acordarà un calendari en relació a les accions que es faran per tal de poder tenir el "PI inicial" dins els dos primers mesos de curs.

12.4 Elaboració i concreció del PI

L'equip PI elabora el PI inicial en els primers mesos del curs; qualsevol docent responsable d'una àrea/matèria susceptible de PI, ha d'explicitar els objectius, continguts que adapta en relació a la seva àrea.

Al llarg del curs aquest PI es va concretant més per adaptar-lo a les activitats i



temàtiques que es treballen a l'aula, segons les responsabilitats i acords presos a l'inici.

El document PI ha d'estar disponible per ser consultat per part de tots els professionals al llarg de la seva implantació, ha de ser un document viu que es va actualitzant i modificant segons el procés evolutiu de l'alumne i les necessitats educatives que va manifestant. Al marge de les reunions que es realitzin, és important també que l'equip directiu del centre faciliti eines i espais telemàtics en xarxa que permetin el coneixement de les concrecions del PI que els diferents docents i professionals estan fent. Aquestes eines faciliten també el seguiment i l'avaluació del PI.

Concreció a la programació setmanal:

El PI no ha de ser una descripció detallada de tot el que l'estudiant ha d'aprendre ni de totes les adaptacions que es fan de les activitats de l'aula.

En aquest sentit, la presa de decisions detallada que afecta la programació, que es fa setmanalment o quinzenalment, forma part del desplegament del PI però no s'ha d'explicitar en el PI de començament de curs.

Perquè l'alumnat amb PI participi el màxim possible a les activitats del seu grup d'iguals, cal deixar un marge de flexibilitat que permeti anar adaptant a mida que es van planificant les activitats i materials de la programació de l'aula.

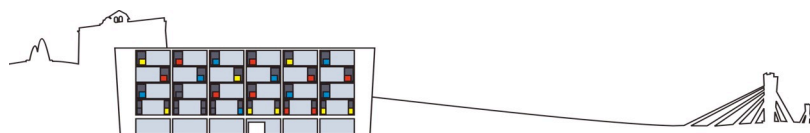
Aquestes concrecions les fan els docents o professionals de l'equip PI responsables de les àrees/matèries i, si s'escau, dels programes de suport específics.

12.5 Participació de la família

Els alumnes que no segueixen el currículum ordinari establert amb caràcter general per a un ensenyament han de disposar d'un pla individualitzat.

En la mesura de les possibilitats, el PI ha de comptar amb la participació dels pares, les mares o els representants legals de l'alumne/a, se'ls ha d'escoltar durant el procés de presa de decisions i s'ha de tenir en compte el seu acord en les decisions finals.

També se'ls ha de demanar la seva col·laboració en l'educació d'aquelles competències i habilitats en que el seu paper és significatiu. És especialment interessant que aportin informacions sobre els interessos, preferències, habilitats o



competències més desenvolupades que han pogut observar en moments i situacions diverses fora de l'escola, en la seva convivència familiar i social.

Les famílies han de tenir constància per escrit del PI elaborat, de les prioritats educatives, dels suports, horaris i emplaçaments en que els seus fills estaran al llarg de la jornada escolar i han d'estar informades del desenvolupament i canvis que es van fent al llarg del curs. L'alumne/a mateix, si la seva edat i circumstàncies personals ho aconsellen, també hi ha de participar per tal d'anar prenent consciència de les seves necessitats i potencialitats i per participar progressivament en les decisions que l'afecten.

13 EL PLA INDIVIDUALITZAT: Seguiment i Avaluació.

13.1 Responsables del seguiment.

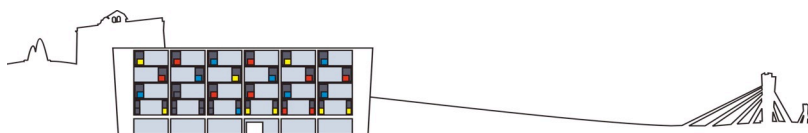
El tutor/a: Coordinador/a del PI ha de vetllar perquè es faci un seguiment del PI tant a:

- Les sessions d'avaluació amb tot l'equip docent,
- Reunions específiques de l'equip de seguiment del PI amb els altres agents implicats (logopeda, fisioterapeuta, orientador/a, professional de l' EAP...)
- Amb l'alumne
- La família.

És important que quedi constància dels temes tractats i dels acords o canvis que es plantegen al llarg del curs. Igual que amb tots els estudiants, el docent ha de supervisar acuradament el procés d'avaluació de l'aprenentatge de l'alumne amb PI, de manera que les estratègies d'ensenyament ineficaces puguin ser interrompudes i substituïdes per altres de noves.

El docent d' aula: Responsable de l'ensenyament d'una matèria o curs en el qual té un estudiant amb PI, pel que s'han modificat els objectius i els criteris d'avaluació:

- Haurà d'incorporar estratègies diverses per ajudar a l'alumne a participar en moltes activitats de l'aula, com ara:
 - La instrucció en grup.
 - La tutoria entre iguals.
 - Un company d'aprenentatge.
 - El cercle d'amics.



- Quan altres alumnes estan treballant en tasques individuals amb autonomia, el docent ha d'aprofitar aquesta oportunitat per ajudar-lo a adquirir els coneixements i les habilitats descrites en el seu PI:
 - Proporcionar a l'alumne instrucció directa.
 - Proporcionar tasques individualitzades dissenyades per ajudar-lo.

- Els docents d'aula han de promoure l'autonomia de l'alumnat estructurant els espais i planificant les tasques individuals, per tal que:
 - Puguin practicar les habilitats prioritzades.
 - Puguin executar les tasques amb el mínim suport necessari docent.

- Cal la planificació d'instrucció directa amb propostes educatives alternatives, necessària quan:
 - L'alumne ha d'adquirir determinats coneixements i habilitats prioritzats en el seu PI que no formen part del currículum ordinari del grup.

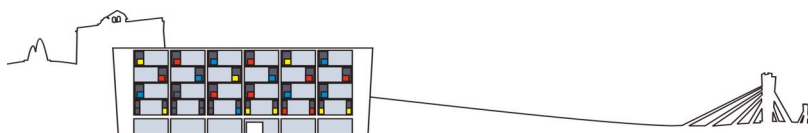
13.2 **Avaluació sistemàtica i contínua**

L'avaluació dels alumnes amb PI ha de ser sistemàtica i contínua, tal com, es fa amb tot l'alumnat. L'avaluació proporciona informació que permet al professorat ajustar diàriament l'ensenyament per mantenir òptimes condicions d'aprenentatge en l'alumnat.

És essencial per controlar l'eficàcia de les estratègies i de les adaptacions didàctiques i per comprendre com aprèn cada alumne objecte de PI.

És necessari incloure **múltiples estratègies d'avaluació** com:

- L'observació directa,
- Els porta folis,
- Les graelles,
- Els projectes,



- Les rúbriques,
- Altres instruments d'autoavaluació.

Els alumnes: Han de ser encoratjats a fer-se responsables del seu propi aprenentatge per tal de col·laborar en l'avaluació del propi procés educatiu i, en la mesura del possible, han de ser conscients dels:

- Objectius de les programacions.
- Objectius d'aprenentatge.
- Altres tipus d'adaptacions descrites en el seu PI.

Poden ajudar a identificar el seu propi nivell de preparació en les activitats d'avaluació i col·laborar aportant evidències del seu propi aprenentatge, quan aquest no es fa visible en les activitats d'avaluació estàndards.

13.3 Ajustar el PI al llarg del curs

L'avaluació contínua pot indicar-nos que el PI necessita ser ajustat. L'ajustament o actualització es pot fer de diverses maneres:

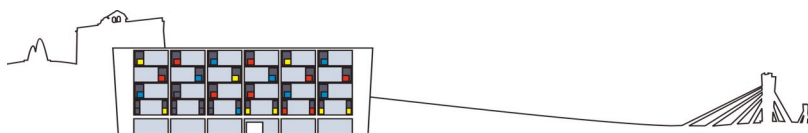
- Concretant nous objectius.
- Revisant els objectius finals del PI del curs, si l'aprenentatge avança a un ritme més ràpid del que s'ha previst en el pla.
- Dividint els objectius en passos més petits.
- Ajustant els objectius finals del PI, si l'aprenentatge s'està produint a un ritme més lent del que es preveu en el pla.
- Modificant les estratègies d'ensenyament.
- Modificant el nivell de suport humà.

Qualsevol canvi en els objectius d'aprenentatge del PI que impliqui un canvi significatiu en els criteris d'avaluació, haurà de:

- Ser comunicat a l'alumne i a la família.
- Ha de permetre la seva concreció en les activitats d'avaluació.

13.4 Avaluació, promoció i acreditació de l'alumne amb PI

L'alumnat objecte de PI **serà avaluat d'acord amb allò establert prèviament en el pla**, el qual pot haver incorporat criteris específics d'avaluació per a les matèries cursades per l'alumne/a, així com altres criteris a tenir en compte per a la promoció i/o per a l'acreditació.



Aquesta idea converteix en necessari haver definit quins han de ser els criteris amb els que s'avaluarà a l'alumne en l'inici del procés d'elaboració del PI, no al final.

Pel que fa a les adaptacions metodològiques sense canvis en els objectius ni, per tant, en els criteris d'avaluació, l'alumne s'avalua amb els mateixos criteris que la resta de companys.

Sí que pot variar la manera d'avaluar i el tipus i modalitat d'avaluació, es poden per exemple:

- Prioritzar proves orals.
- Proporcionar un espai més tranquil.
- Donar més temps.
- Facilitar determinats ajuts..

En aquests casos la informació a l'alumne i als pares sobre els resultats de la seva avaluació s'ha de centrar en el progrés aconseguit en l'assoliment dels objectius ordinaris del curs o area,

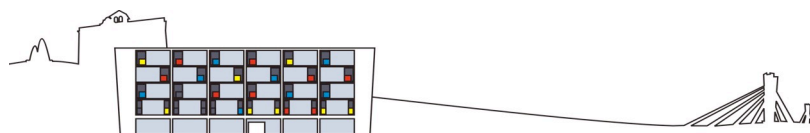
En l'educació secundària obligatòria **no es concedeixen exempcions** de matèries.

Si cal, s'ha d'aplicar un pla individualitzat. **Quan un alumne no cursa determinades matèries** perquè segueix un PI, aquestes no s'han de qualificar en les actes d'avaluació ni en l'expedient de l'alumne, però **caldrà deixar-ne constància ("segueix un PI")**.

En finalitzar el curs, els professors que hagin impartit cadascuna de les matèries han d'atorgar a l'alumne la qualificació que correspongui, tenint en compte els seus plans individualitzats i els criteris d'avaluació establerts per a cada matèria. Correspon a l'equip docent decidir sobre la promoció de l'alumne en funció dels criteris acordats a l'inici de curs i explicitats en el pla individualitzat.

En relació amb la durada de l'etapa

Els alumnes amb pla individualitzat poden ampliar la permanència en l'etapa un curs més del que es preveu amb caràcter general, sempre que això afavoreixi la seva evolució personal i social i el progrés en els seus aprenentatges. Cal comunicar la decisió al director dels serveis territorials corresponents.



En relació amb la promoció de curs

Tal com s'ha indicat anteriorment, el PI ha d'especificar els criteris amb què serà avaluat l'alumne i, si és el cas, els criteris específics quant a la seva promoció. Aquests criteris poden ser diferents als establerts amb caràcter general en relació al nombre màxim de matèries suspeses amb què es pot accedir al curs següent. En tot cas, des del primer curs d'ESO i en cada curs d'educació secundària obligatòria, a partir de la valoració que es faci del PI en finalitzar el curs, cal informar a les famílies o els tutors legals quan l'aplicació del PI en la continuïtat en cursos posteriors pugui suposar perllongar l'etapa un any més.

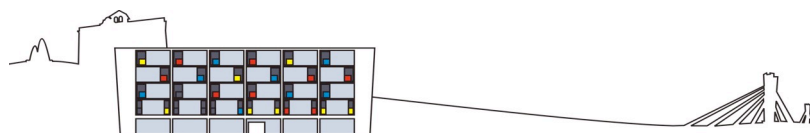
En relació amb l'acreditació de l'etapa

Al llarg de tota l'escolaritat la família o els tutors legals i el mateix alumne han de ser informats sobre el contingut del PI. Particularment en els últims cursos de l'etapa de secundària obligatòria és necessari que siguin informats sobre les possibilitats d'acreditar o no aquesta etapa educativa. Una avaluació positiva del PI no sempre ha de comportar una acreditació sistemàtica de l'etapa.

En acabar l'etapa d'educació secundària obligatòria, l'equip docent ha de valorar la idoneïtat de l'obtenció del títol de

- la maduresa de l'alumne en relació amb els objectius i les competències bàsiques de l'etapa.
- la maduresa personal i les seves possibilitats de progrés.
- l'orientació de l'alumne vers els itineraris formatius posteriors.

Per acreditar l'etapa d'educació secundària obligatòria l'alumne ha d'assolir els criteris d'avaluació establerts al seu PI i els criteris d'acreditació establerts pel centre en relació als objectius i les competències de l'etapa. En els darrers cursos d'ESO, el PI ha d'ajudar l'alumne a construir el propi itinerari formatiu i orientar-lo en finalitzar l'escolaritat obligatòria.



14 REVISIÓ I VALORACIÓ DEL PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Serà al finalitzar del curs quan es realitzarà la Valoració de la Programació General de Centre. Tots els grups implicats en el pla d'atenció a la diversitat (Departament d'Orientació, equips de professors de les diferents etapes i equip directiu) valoraran les estratègies que els pertocuin i proposaran millores en les diferents activitats.

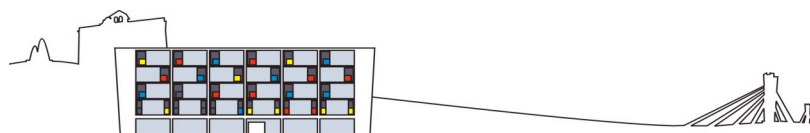
A final de curs s'elaborarà una memòria d'atenció a la diversitat on es seguirà el següent guió:

- Valoració del pla de treball realitzat a principi de curs per la CAD.
- Enumeració i valoració dels plans individualitzats.
- Enumeració i valoració dels casos derivats a serveis externs.
- Valoració de la coordinació entre el professorat.
- Valoració de la coordinació amb l'EAP i els Serveis Socials d'atenció primària.
- Enumeració i valoració de les reunions de CAD.

Cada curs escolar, a primers de setembre la comissió d'atenció a la diversitat [CAD], aprovarà una revisió de la proposta d'atenció a la diversitat. Per fer-la caldrà tenir present les valoracions i propostes de millora que s'hagin fet a finals del curs anterior, la normativa vigent, la disponibilitat de personal i les necessitats de l'alumnat del centre.

Aquesta proposta quedarà recollida en aquest pla. La comissió d'atenció a la diversitat [CAD] vetllarà per tal que es dugui a terme i a final de curs s'avalui.

És responsabilitat també d'aquesta comissió establir, si cal, accions de millora.



15 ANNEXOS

15.1 Annex 1: Principis metodològics afavoridors de l'atenció a la diversitat a l'aula.

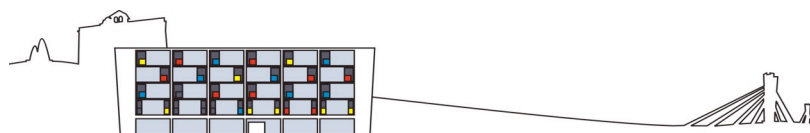
Cal tenir present que els professors responsables del disseny, aplicació i avaluació de les activitats adreçades a l'atenció a la diversitat dels alumnes del centre prendrà com a referència els documents del Departament d'Ensenyament d'identificació i desplegament de les competències bàsiques en l'àmbit matemàtic i en l'àmbit lingüístic de secundària. L'aplicació de les activitats a desenvolupar ha de prendre com a criteri l'assoliment per part de l'alumne de les competències bàsiques i dels objectius del final d'etapa d'educació secundària.

De la mateixa manera, en les següents orientacions en relació amb la intervenció docent a l'aula i la proposta didàctica s'han pres en consideració les idees més significatives que ja apareixen en els documents oferts pel Departament d'Ensenyament en relació amb la identificació i desplegament de les competències bàsiques, les propostes de programació del currículum i altres documents del portal XTEC que fan al·lusió al treball competencial.

1. L'equip docent

La intervenció docent per donar resposta a la diversitat suposa:

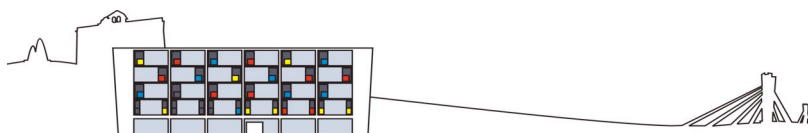
- Planificar els objectius de treball amb finalitats clares per a l'assoliment de les competències bàsiques per part de tots els alumnes.
- Dissenyar, planificar, organitzar i avaluar els processos d'ensenyament i aprenentatge de manera flexible tot ajustant-se a les necessitats educatives de cada grup.
- Dotar de recursos els alumnes i potenciar la seva autonomia en el procés d'aprenentatge.
- Afavorir l'intercanvi d'experiències i coneixements entre els alumnes i intervenir en els processos d'ensenyament i aprenentatge.



Orientacions per al treball compartit entre els professors:

Per tal d'establir la base del treball coordinat entre dos professors per atendre la diversitat caldrà tenir presents les indicacions següents:

- Compartir els criteris d'atenció a la diversitat i les orientacions en les mesures d'atenció a la diversitat que s'estableixin en el projecte educatiu de centre.
- Estimular els professors perquè se sentin protagonistes de les actuacions conjuntes i individuals que portin a la millora de l'atenció a la diversitat a l'aula.
- Afavorir l'intercanvi i el treball multidisciplinari per treure rendiment de les bones pràctiques dutes a terme pels professors. Aprofitar el que ja es fa per anar-ho ampliant, contrastant, millorant, amb el suport de l'equip directiu, la comissió d'atenció a la diversitat, els especialistes d'atenció a la diversitat del centre i els especialistes externs, quan sigui escaient.
- Fomentar l'assessorament per part dels especialistes d'atenció a la diversitat del centre de la formació de la resta dels professors en temes concrets que permetin compartir criteris d'atenció a l'aula i criteris d'avaluació dels alumnes.
- Concretar una coordinació prèvia que permeti establir els criteris sobre la intervenció educativa dels dos professors a l'aula; definir els rols de cada professor, establir el seguiment conjunt de la planificació del treball amb els alumnes del grup en general i dels alumnes amb plans individualitzats en concret i consensuar els criteris d'avaluació compartits.
- Establir els referents compartits d'una programació multinivell per matèries, si escau. Programar els objectius, continguts, competències, criteris d'avaluació, etc. d'una manera flexible per ajustar-se a tots els alumnes i potenciar la seva participació. Plantejar conjuntament diferents propostes d'activitats en funció dels objectius plantejats; oferir possibilitats de resolució i de resposta diversa davant les tasques. Fer activitats ajustades als diferents nivells competencials dels alumnes.
- Facilitar material divers per treballar segons diferents estils i ritmes d'aprenentatge a l'aula (verbal, visual, experimental, tecnològic, informàtic...) i alternar sistemàticament els treballs en grup i els treballs individuals.
- Elaborar conjuntament els plans individualitzats. Compartir criteris d'actuació, de programació d'activitats i d'avaluació dels alumnes amb necessitats educatives.



2. La proposta didàctica: què, com, quan ensenyar i avaluar per atendre a la diversitat a l'aula ordinària?

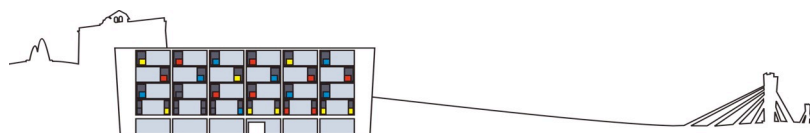
Què ensenyar i avaluar?

- Prioritzar uns objectius per sobre d'uns altres, els que siguin significatius i funcionals. Adequar el treball a la diversitat dels alumnes suposa reduir, ajustar, seleccionar, ampliar, introduir o eliminar objectius i/o continguts, en funció de les característiques dels alumnes.
- Cal ajustar la seqüència dels objectius i continguts a les característiques dels alumnes amb necessitats educatives especials, dificultats d'aprenentatge, altes capacitats i/o alt rendiment acadèmic.
- Quan l'alumne disposi d'un pla individualitzat, cal ajustar els criteris d'avaluació segons el seu pla individualitzat i els seu progrés, tot tenint com a referència els objectius d'etapa i l'assoliment de les competències bàsiques.

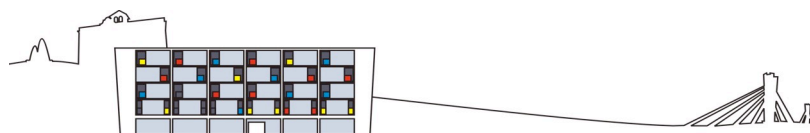
Com ensenyar?

- Seleccionar tècniques i estratègies que siguin útils per a tots els alumnes en general i especialment significatives per als alumnes que requereixen una atenció específica.
- Potenciar l'ús de tècniques que afavoreixin la participació activa dels alumnes, la reflexió i l'autoconeixement del propi procés d'aprenentatge i d'autoavaluació.
- Donar suports i temps suficients per assolir els conceptes i les competències bàsiques.
- Oferir propostes d'activitats amb diferents nivells de participació i de resolució, i amb diferents canals de presentació de la informació (visual, gestual, verbal, tàctil, tecnològic, informàtic, experimental, etc.).
- Introduir en la pràctica quotidiana l'ús dels recursos específics que siguin necessaris per als alumnes amb més dificultats.

Les activitats que responen a criteris competencials i atenen la diversitat dels alumnes a l'aula es caracteritzen per:



- Fomentar propostes de treball globals que afectin múltiples àrees de coneixement i proposar situacions d'aprenentatge plenament competencial i, per tant, aplicables a altres àmbits o contextos de la vida quotidiana.
- Establir una finalitat clara, coneguda per l'alumne, que li permet autoavaluar-se en el seu procés d'aprenentatge en funció de l'assoliment dels objectius plantejats. Els alumnes són conscients del que aprenen i com ho aprenen. Fan que l'alumne reflexioni sobre el que fa, ho raoni i ho comuniqui. Permeten que l'alumne doni respostes obertes i plantegi dubtes per anar reelaborant el seu coneixement.
- Són variades, amb diferents graus de complexitat, adequades al nivell competencial i afavoreixen l'autonomia i el treball responsable de l'alumne. Parteixen dels coneixements assolits i plantegen que els alumnes siguin capaços de fer autònomament, tot atenent als diferents interessos, ritmes i estils d'aprenentatge.
- Es refereixen a un context real o quotidià, socialment rellevant que afavoreix fer emergir les idees que té l'alumne en relació amb els fets o fenòmens que es volen tractar.
- Permeten diferents tipus d'agrupament en funció dels objectius de treball, tot promovent una gestió de l'aula que afavoreixi la interacció, el diàleg, el treball en parelles, cooperatiu, d'experts, treball individual...
- Complementen el treball individual i el treball cooperatiu, facilitant que els companys s'ajudin entre ells.
- Incentiven l'esperit de recerca i promouen el treball a partir de preguntes investigables que ajudin a entendre i interpretar els fets i fenòmens del món, tot construint models científics.
- Promouen a fer prediccions, dissenyar experiments, recollir dades, buscar evidències, aplicar el dubte sistemàtic, ser perseverant i imaginatiu.
- Ajuden a desenvolupar habilitats d'esforç, treball i estudi.
- Fomenten la creativitat i permeten a l'alumne treballar amb diferents llenguatges: oral, escrit, gràfic, simbòlic, plàstic, corporal...



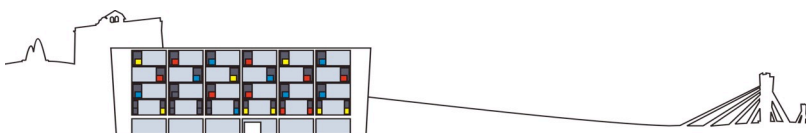
- Fan que l'alumne treballi en situacions on pugui aplicar amb eficàcia allò que aprèn, que transfereixi els seus aprenentatges a l'anàlisi i la resolució de noves situacions i posi en pràctica els valors i les normes de convivència.
- Promouen l'ús de les TIC i els mitjans audiovisuals en tasques adients.

Com avaluar?

- Disposar d'instruments variats i diferents per dur a terme l'avaluació; avaluació a partir de la figura analògica, observació sistematitzada, entrevistes, anàlisi dels treballs dels alumnes, exàmens, rúbriques d'autoavaluació, coavaluació entre iguals, diari de treball a l'aula, etc.
- Proves i instruments ajustats a les necessitats dels alumnes.
- Avaluació tant del procés com del resultat de l'aprenentatge dels alumnes.
- Avaluació del context: metodologia, materials, adequació de l'ajut pedagògic.
- Foment de dinàmiques i eines d'avaluació formativa, com l'autoavaluació i la coavaluació, per ajudar a l'autoregulació dels aprenentatges dels alumnes.
- Retroalimentació individual del treball realitzat per fer que l'alumne sigui conscient dels punts febles a millorar.

Per donar resposta al tractament de la diversitat cal que els professors donin força a l'avaluació com a eina de reflexió per a la millora constant de l'atenció educativa i de la millora dels aprenentatges.

En aquest sentit, des del Departament d'Ensenyament s'ha creat la [Xarxa de Competències Bàsiques](#), que permet a professionals docents de diferents etapes educatives compartir un espai presencial i virtual on reflexionar sobre "Avaluar per aprendre". Elaboren instruments de suport per orientar els processos de reflexió en la gestió del currículum per competències i en els processos d'avaluació per a la millora. Podeu consultar aquests materials a tall d'orientacions i ajustar-los al vostre centre com a nous instruments per a l'avaluació del treball competencial.



15.2 Annex 3: Autorització d'intervenció del Departament d'Orientació.

Autorització d'intervenció psicopedagògica

Sr./Sra i/o
 pare, mare o tutor legal de l'alumne/a
 matriculat/ada en el **Institut Can Peixauet** de Santa Coloma de Gramenet i amb domicili, a efectes de notificació, al municipi de, carrer núm. CP i telèfon/s

AUTORITZA

(Marqueu amb una X el que

NO AUTORITZA

iniciar el **procés d'avaluació psicopedagògica** necessari per a la identificació de les fortaleses i les competències de l'alumne, de les barreres que li dificulten l'aprenentatge, així com l'orientació en la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreix el seu desenvolupament personal i aprenentatge.

Nota: Aquest seguiment pot suposar que l'alumne/a hagi de sortir de classe en hores convingudes amb l'equip d'assessorament i orientació psicopedagògica (EAP) o l'Orientador/a del centre.

El pare, la mare o tutor/a legal de l'alumne/a:

Pare, mare o tutor/a legal:

[Signatura]

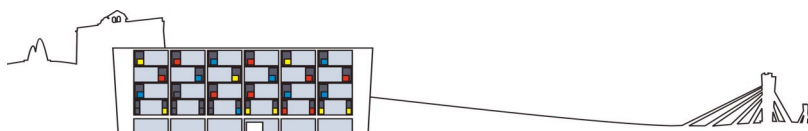
Nom i Cognoms:

Pare, mare o tutor/a legal:

[Signatura]

Nom i Cognoms:

Santa Coloma de Gramenet, de/d' de 20.....



15.3 Annex 3: Demanda d'intervenció del Departament d'Orientació.

ORIENTACIÓ EDUCATIVA: FULL DEMANDA INTERVENCIÓ

La finalitat d'aquest full és recollir i analitzar la demanda i les observacions que ha realitzat el professorat de l'alumne/a abans d'iniciar el procés de valoració psicopedagògica. L'inici d'aquesta valoració pot comportar prendre decisions de forma conjunta Centre-EAP que ens portin a identificar les necessitats educatives de l'alumne/a i les actuacions que caldrà realitzar. En el moment es comenci a treballar amb l'alumne i/o família el tutor/a serà informat de l'evolució d'aquesta intervenció.

1. DADES DE L'ALUMN@.

Nom i Cognoms:		Curs i grup:	
Tutor/a:		Via de contacte:	

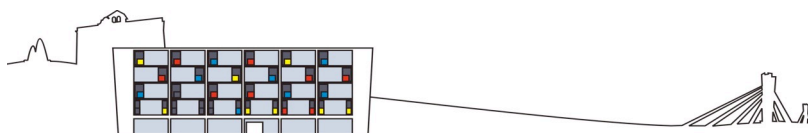
2. QUÈ ÉS EL QUE MÉS ET PREOCUPA D'AQUEST ALUMNE/A?

<input type="checkbox"/> Absentisme.	<input type="checkbox"/> Aspecte personal (salut, higiene ...)	<input type="checkbox"/> Comportament/personalitat.
<input type="checkbox"/> Aspectes de personalitat (<i>aïllament, inhibició emocional, extraversió excessiva ...</i>)		
<input type="checkbox"/> Ensenyament/aprenentatge	<input type="checkbox"/> Relació amb els companys	<input type="checkbox"/> Relació amb els professors
<input type="checkbox"/> Social/familiar	<input type="checkbox"/> Altres:	

3. DEFINEIX LA PROBLEMÀTICA O DIFICULTAT, COM L'HEU ABORDAT FINS ARA I QUÈ HA PASSAT:

Recorda lliurar la demanda a l'Orientador de referència: 1r i 4t d'ESO (Vicenç Rodríguez) i 2n i 3r (Berta Bigas).

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ!!



15.4 **Annex 2: Circuit de derivació d'una alumne/a al Dep. d'Orientació i/o serveis externs.**

Tot i que la major part de l'alumnat amb necessitats educatives específiques ja està detectat pels responsables de l'EAP (*en el nostre cas Concepción Millán*) abans de matricular-se, sempre es pot donar el cas que aquestes necessitats es manifestin en qualsevol moment de l'escolaritat dels alumnes.

En aquest cas, es recomana seguir el següent procediment:

En conseqüència pot seguir el següent protocol:

FER LA DEMANDA.

- Pot fer la demanda qualsevol professor/a que detecti aquestes necessitats no ateses l/la tutor/a perquè ho considera necessari després d'una tutoria amb els pares de l'alumne o el propi alumne o partir d'observacions de l'alumne a l'aula del propi tutor/a o d'altres professionals que intervenen.
- Pot derivar el propi DO a partir de les reunions de seguiment que mantenen els orientadors amb els tutors o de les observacions a les reunions d'avaluació.

a) El tutor/a, cotutor/a o professor/a que detecti aquestes necessitats ho posarà en coneixement de l'equip docent i es valorarà des d'aquí la necessitat de fer una valoració més acurada per part del Departament d'Orientació o la responsable de l'EAP. El coordinador/a de nivell informará, mitjançant l'acta de l'equip docent, a coordinació pedagògica.

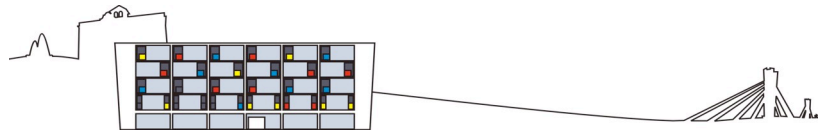
ON DERIVA?

- El tutor/a deriva al Departament d'Orientació.
- El Departament d'Orientació (si s'escau) a l'EAP, Serveis Socials o altres serveis externs.

COM DERIVA?

- El tutor/a de l'alumnat serà el responsable d'omplir el corresponent full de demanda de valoració conjunta i de posar el cas en coneixement del professorat de Psicologia i pedagogia del centre.
- El tutor/a fa signar als pares el full d'autorització d'intervenció psicopedagògica per part del Departament d'orientació del centre. En cas d'intervenció de l'EAP o altres Serveis Externs, també hauran de signar el full de derivació externa.

El professorat de Psicologia i Pedagogia del centre serà l'encarregat de fer la derivació, amb el full de demanda ja emplenat pel tutor/a, a la responsable de l'EAP (si es considera necessari) i d'informar a la CAD.



L'esmentat full de demanda és requisit imprescindible per iniciar un procés de valoració psicopedagògica, per tal de garantir la seva realització en tots els casos.

COM ES FA L'EXPLORACIÓ i SEGUIMENT DEL CAS PER PART DEL DO?

Es fa una una recollida i valoració de la informació de tots els aspectes que poden condicionar el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant pel que fa a l'alumne implicat (aspectes cognitius, emocionals i relacionals), com als contextos educatius (aula, centre, família i entorn). Aquest procés ha d'acabar sempre en una proposta d'orientacions per millorar la resposta educativa.

COM ES FA EL RETORN DE LA INFORMACIÓ?

- Un cop feta la valoració de les necessitats educatives del alumne/a responsable de l'EAP o el professorat de Psicologia i Pedagogia retorna la informació al tutor/a i, si s'escau, a la coordinació d'ANEE.
- El tutor/a informa l'equip docent de la part significativa d'aquesta devolució.

